

Latvijā un Kuldīgā uzvar Jaunā Vienotība, Kurzemē – Apvienotais saraksts

14. Saeimā iekļuvušas
septiņas partijas:

- Jaunā Vienotība (JV) ieguvusi 26 mandātus,
- Zaļo un Zemnieku savienība (ZZS) – 16,
- Apvienotais saraksts (AS) – 15,
- Nacionālā apvienība (NA) – 13,
- partija Stabilitātei! (S) – 11,
- Progresīvie (P) – desmit,
- Latvija pirmajā vietā (LPV) – deviņus.

Rīta agrumā uz iecirkni savā pagastā atnākusi pelčeniece Diāna Kronberga, kura Saeimas vēlēšanās piedalās pirmo reizi. Procesu vēro iecirkņa komisijas priekšsēdis Uģis Ābele.

Plašāku vēlēšanu dienas
fotoreportāžu skatiet vietnē
www.kurzemnieks.lv/

Kurzemē visvairāk balsu (22,05%) atdots par AS, 21,1% par ZZS, 16,44% par JV, 10,25% par NA. Kuldīgas novadā līdere bijusi JV ar 25,41%, tad ZZS ar 21,07% un AS ar 14,1%.

Pēc provizoriskajiem rezultātiem parlamentā ievēlētā līdzšinējā Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa. (Viņas un citu deputātu kandidātu secinājumus lasiet 6.–7. lpp.)

Vēlēšanu aktivitāte Kuldīgas novadā bijusi 66,96% – šoreiz nobalsojuši 15 394 cilvēki (pirms četriem gadiem – 13 868). Kurzemē balsojuši 63,87%, Latvijā – 59,10%.

Kā dažādos iecirkņos novēroja

Kurzemnieka žurnālisti, vēlētāji bijuši mierīgi, labvēlīgi noskaņoti. Daļa savu izvēli atklāja, un tā bijusi dažāda, daļa to nevēlējās izpaust. Galvenais, lai Saeimā un valdībā strādātu latvieši, sacīja daudzi uzrunātie.

Lielākajos iecirkņos īpaši rīta pusē veidojās pat rindas. Tā kā Kuldīgā notika Hercoga Jēkaba tirgus, tad, iespējams, vietējo vēlētāju pulkam pievienojušies ciemiņi no citurienes, sacīja Kuldīgas novada vēlēšanu komisijas priekšsēde Inese Ozola. Novadā vēlēšanas nodrošinājuši aptuveni 175 cilvēki.

Kopumā darbs 25 iecirkņos ritējis mierīgi. „Vienīgi no rīta bija tehniski

traucējumi, bet tie nebija saistīti ar apzinātiem ārējiem traucējumiem. Varbūt tajā brīdī cilvēki bija mazliet neapmierināti, ka jāpagaida. Daudzos iecirkņos darbojās arī novērotāji, bet sūdzības par pārkāpumiem nesaņēām,” saka I. Ozola.

Dažviet, piemēram, Ēdolē, vēlēt nākuši kompānijām: mednieki, zemes-sargi, motociklisti. Bet paši pēdējie vēlētāji durvis vēra īsi pirms astoņiem, atzīstot, ka agrāk nav tikuši no darba vai jaunās ģimenes speciāli nākušas vēlu, lai ar bērniem nav jāstāv rindā.

Daiga Bitīniece
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Kā Saeimas deputātu kandidāti no Kuldīgas novada vai partiju nodaļu vadītāji vērtē vēlēšanu rezultātus? → 6.–7. lpp.

Slimnīcas jaunais galvenais ārsts – kuldīdznieks Edgars Siliņš.

→ 4. lpp.

Vijoles skolotāja Mārīte Cinovska: „Bez emocijām nevar – to audzēkņiem vienmēr esmu teikusi.” → 10. lpp.

„Sāpīgākā tēma ir ceļi. Trešās kārtas remontdarbi notiks pavasarī,” sola Pelču pagasta vadītājs Matīss Ciņķis. → 5. lpp.

Piektdien, 7. oktobrī:

- Iedzīvotāji par vēlēšanu rezultātiem.
- Militārajās mācībās Namejs.
- Kuldīgā jauna sporta zāle.
- Padurē problēmas ar ceļu.
- Pielikums Radošā Kuldīga.

REDZĒJUMS

Kopā arī nākamgad

Tikko beigušās 14. Saeimas vēlēšanas, un *Latvijas Pasts* izsludinājis preses abonēšanas kampaņu. Vai tie ir saistīti notikumi? It kā ne, taču, ja ņem vērā, ka lasīšana paplašina mūsu redzesloku un sniedz jaunu informāciju, kas svarīga dažādos izvēles momentos, tad ir gan.

Kurzemnieks arī nākamgad iznāks divas reizes nedēļā – otrdienās un piektdienās –, saglabājot lasītāju iecienītākās rubrikas, bet ieviešot arī jaunas. Turpinot iesāktās tēmas un meklējot arī citas. Izgaismojot dažādus notikumus un skaidrojot procesus. Stāstot par novada cilvēkiem un par interesantām personībām, kas šo pusi apciemo. Rādot labo pieredzi un kritizējot neizdarības. Rīkojot diskusijas un meklējot atbildes uz savu lasītāju jautājumiem. Tā varētu turpināt vēl garumgari, taču, īsi sakot, būs vērts mūsu darba rezultātu arī jaunajā gadā atrast savā pastkastītē!

Jums ir izvēle: abonēt tikai *Kurzemnieku* vai to kopā ar *Laimīgo Programmu* (LP).

Arī nākamgad izdosim pielikumu *Radošā Kuldīga* un sadarbībā ar kolēģiem no citām avīzēm – pielikumu *3K* jeb *Kas kultūrā Kurzēmē*. Piedalīsimies dažādos konkursos, lai iegūtu papildu finansējumu tematiskajām lappusēm

un pētījumiem un lai spētu abonēšanas maksu nepaaugstināt vēl vairāk. Nedaudz to esam izdarījuši, taču ne aiz labas dzīves: dārgāki kļuvuši tipogrāfijas, pasta un citi pakalpojumi, vairāk jāmaksā par degvielu, elektrību, apkuri.

Joprojām izdevīgāk ir laikrakstu abonēt, nevis pirkt. Piektdienās laikraksts nopērkams tikai kopā ar LP. Vēl – jau tradicionāli katram ir iespēja ietaupīt, ja *Kurzemnieku* abonējat līdz 23. oktobrim. Un, protams, katram abonētājam dāvanā atkal būs jaunais *Kurzemnieka* gada kalendārs.

Labā ziņa ir arī tā, ka pavisam drīz būsīm pabeiguši savas mājaslapas *www.kurzemnieks.lv* modernizāciju – tā būs daudz ērtāk un plašāk lietojama, uz dažādiem periodiem varēs abonēt laikraksta elektronisko versiju jeb e-avīzi. Cerams, ka to novērtēs tie, kam patīk lasīt datorā vai telefonā. Bet ļoti ceru, ka arī papīra avīze dzīvos vēl ilgu mūžu, jo, kā nesen atzinās viena no mūsu Jauno žurnālistu skolas meitenēm: *Kurzemnieku* viņa gan lasot neregulāri, taču tas tiešām esot kaut kas īpašs – turēt rokās īstu laikrakstu!

Ar cieņu –
Daiga Bitiniece,
Kurzemnieka galvenā redaktore

Nākamgad *Kurzemnieks* turpinās iznākt divas reizes nedēļā.*Kurzemnieks* 2023. gadam (eiro)

	1 mēn.	3 mēn.	6 mēn.	12 mēn.
Privātpersonām	7,20	21,60	43,20	79,20
Privātpersonām, abonējot līdz 23. oktobrim				76,00
Juridiskām personām	9,15	27,45	54,90	109,80

Kurzemnieks ar *Laimīgo Programmu* 2023. gadam (tikai privātpersonām, eiro)

	1 mēn.	3 mēn.	6 mēn.	12 mēn.
Privātpersonām	8,20	24,60	49,20	90,20
Privātpersonām, abonējot līdz 23. oktobrim				87,00

Privātpersonām gada abonements jebkuram variantam maksā tikpat, cik tad, ja abonē 11 mēnešiem.

Visiem abonentiem dāvanā būs *Kurzemnieka* kalendārs.

Kurzemnieks

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv. **Žurnālisti:** Daina Tafelberga – 63350563, daina.tafelberga@kurzemnieks.lv; Inta Jansone – 63350568, inta.jansone@kurzemnieks.lv; Amanda Gustovska – amanda.gustovska@kurzemnieks.lv; Kristīne Pabērza – kristine.abolina@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Porīna – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv, Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. nr. 1400. Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta.

Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa „Mūkusalas”* Rīgā, Mūkusalas ielā 15a. Tirāža – 2560.

TRIS PAR VIENU

Kas darāms, lai skolās mazinātos vardarbības tendences?

1. Neklusēt un nepieļaut

Inta Brantevica, Kuldīgas Centra vidusskolas psiholoģe:

– Katrā skolā ir bērni ar atšķirīgu uzvedību, un ir redzams: viņi vai nu ir malā no visas klases, vai cenšas iegūt īpašu uzmanību. Daudz par to tiek runāts audzināšanas stundās, arī citos brīžos audzinātāji šai tēmai pievērš uzmanību.

Skolā īstenojam sociālo projektu *Neklusē*, kura mērķis ir sama-

zināt mobingu. Viens no labākajiem veidiem, kā likt skolēniem par savu rīcību aizdomāties, ir ļaut iejusties otra vietā. Skolotājiem ir metodika, kā to izdarīt. Mūsu skolā strādā divi psihologi. Galvenais ir profilaktiskais darbs, lai nenonāktu līdz reālām vardarbības situācijām. Svarīgi jau no bērnudārza neklusēt un nepieļaut attīstību. Tas ir pieaugušā uzdevums – nevēlamas iezīmes

bērna uzvedībā pamanīt jau laikus. Manuprāt, skolās tiek darīts ļoti daudz, mums ir pietiekami resursi, bet vienmēr var vēlēt vairāk. Tiek iesaistīti arī vecāki. Visiem ir izsūtīti bukleti par pirmo psiholoģisko palīdzību, lai vecāki un paši bērni vardarbības pazīmes atpazītu. Tas joprojām ir viens no galvenajiem aspektiem, kas valda kopš padomju laikiem: izliekamies, ka viss ir kārtībā.

2. Iznīcināt jau iedīgli

Dace Cine, Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma direktore:

– Viskritiskākais ir mācību gada sākums, kad 1. kursā srodas jaunieši no dažādām skolām un vietām, bet pedagogiem nav zināma viņu pagātne. Mēs nezinām ne raksturu, ne iespējamus uzvedības traucējumus vai saslimšanas. Likums prasa tikai ģimenes ārsta atzinumu, kas ļauj apgūt automehāniķa profesiju. Pārējais ir ārsta ziņa: informēt vai klusēt pat tad, ja jauniešiem ir nervu saslimšana, kas

varētu radīt bīstamas situācijas.

Mēs nevaram zināt reakciju, ja tiks dots tāds uzdevums, kas var radīt trauksmi un izraisīt agresiju pret kursabiedru vai vienaudzi uz ielas. Tāpat neparedzētas situācijas var gadīties to jauniešu vidū, kuriem iepriekš problēmas uzvedībā nav konstatētas. Tehnikumā viņi ierodas svešā vidē, un katrs, kā nu māc, meklē savu vietu. Tas ir tāds neformāls process, kad priekšplānā izvirzās vai nu labās, vai diemžēl sliktās tendences.

Ja ir kāds audzēknis ar tieksmi

uz alkoholu, agresiju un mobingu, mēs diezgan ātri to ieraugām. Iesaistīts viss kolektīvs, lai to nekavējoties pamanītu jau pirmajā kursā. To nevar izdarīt viens grupas audzinātājs – tikai kopā šīs tendences var izskaust. Tālākie instrumenti: pārrunas, brīdinājumi. Ja vēl nelīdz, tad draud pat izslēgšana. Parasti izdodas mobingu izskaust jau iedīglī, un līdz kritiskai situācijai neesam aizlaiduši, bet tas ir milzīgs darbs, kas visiem skolotājiem jāiegulda līdztekus profesijas apmācībai.

3. Jāatbalsta ārpus skolas

Gita Neilande, izglītības un skolu psiholoģe:

– Bērni ar tādām rakstura iezīmēm bieži nāk no vardarbīgām ģimenēm, tāpēc jāstrādā arī ar vecākiem. Tagad vardarbības izplatībai negatīvā nozīmē talkā nāk sociālie tīkli, kas netiek kontrolēti. Bērns, kurš ģimenē agresiju nav piedzīvojis, negatīvu informāciju saņem caur sociālajiem tīkliem, kur tā ir dominējoša. Un viņam šķiet, ka tas ir normāli, jo stiprijiem taču pieder pasaule. Bet bērns pats nespēj novērtēt, kas īsti ir stiprums. Vardarbība šķiet spēks, un nostrādā uzskats, ka ar tādu fizisku vai psiholoģisku rīcību var panākt vairāk. Tas saistās

ar cita pazemošanu, izspiešanu, agresīvu savā neesošā pašvērtējuma celšanu.

Savulaik kopā ar sociālo dienestu izstrādājām projektu pieaugušajiem. Pārsvārā vardarbība notiek riska ģimenēs, kurās lieto alkoholu, kurās ir tikai viens no vecākiem, kuras ar audzināšanu netiek galā un savā nespēkā izvēlas agresīvas metodes. Atklājas, ka viņiem bērnībā bijusi līdzīga traumatiska pieredze. Pazemojums nāk līdzī, dibinot savu ģimeni, un, netiekot galā, tas izpaužas kā vardarbība. Un bērns līdzīgi to iznes sabiedrībā, skolā brīžos, kad, viņaprāt, draud pazemojums.

Profilaktiski labi strādā ār-

pusstundu nodarbības. Pozitīvs pieaugušais līderis var bērnu un jauniešus aizraut apgūt jaunas prasmes. Tas dod iespēju piedzīvot tādu kā izlīdzinošo efektu. Ir interešu grupa, kurā bērnu bez prasībām pieņem tādu, kāds viņš ir. Pusaudzīm tas ir ļoti svarīgi. Skolā viņš kā mobingu izjūt ikvienu situāciju, kad varbūt netieši norādīts, ka viņš ne tā ģērbies, ne tā uzvedies. Ir vērts pameklēt bezmaksas ārpusstundu nodarbības un interešu izglītību, kurā var iekļūt arī bērni no tā sauktajām neveselajām sabiedrības grupām.

Daina Tafelberga

MANUPRĀT

Tik ātri viss iet un nāk

Lielais kultūras pasākumu skrējieni finišējis. Mūzikas, mākslas un teātra festivāls, Pilsētas, bērnu, jauniešu, senioru un sporta svētki aizvadīti. Kāzas, kristības un apkūlības noballētas. *Lielais loms*, *Sējējs* un vēl citas dižas balvas sadalītas. Priekšā *Spēlmaņu nakts* un vēl kāda ceremonija, bet citādi iekrātā pūralāde pustukša, jo atšķirībā no laika pirms kovida šogad nozaru galvenās iestādes centušās no balvām ātri tikt vaļā, jo... sazin kas vēl var gadīties. Visbeidzot Miķeļdiens Alsungā, Hercoga Jēkaba tirgus Kuldīgā un pat Saeimas vēlēšanas visā Latvijā notikušas. Grūti saskaitīt, kam tik šovasar galopā nav cauri izskriets! Diezgan tukšs izskatās turpmākais kalendārs. Piemēram, Kuldīgas novada pašvaldībai tuvākais iezīmētais datums ir 29. oktobris – Leģendu nakts. Un arī tad vēl neprecizēta spokošanās paredzēta vien divās no mūspuses daudzajām pilīm un muižām – Pelčos un Padurē. Tad klāt novembris ar Lāčplēša dienu un valsts dzimšanas dienu, un drīz jau arī Ziemassvētki. Ko gan brīnīties, ka daža laba veikala plaukts jau parādījušies eglīšu rotājumi?

Daina Tafelberga

KĻŪDAS LABOJUMS

30. septembra numura rakstā *Ērģeles vietā un iesvētītas* pareizi jābūt, ka fotogrāfijā redzams elektrīķis Arvīds Līdaka. Žurnāliste Daina Tafelberga lūdza atvainot par kļūmi.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Iekļaujoša nometne – ieguvums visiem

Sandra Miķelsone-Slava, Kurzemes plānošanas reģiona projekta Kurzeme visiem vadītāja

Latvijā tik ierastas ir dažādas nometnes bērniem, bet cik no tām ir vai būtu gatavas uzņemt arī bērnus un jauniešus ar redzes, dzirdes, kustību un garīga rakstura traucējumiem? Papētot Valsts izglītības satura centra mājaslapā publicēto nometņu sarakstu, vien reta pieejama bērniem ar īpašām vajadzībām. Iemesls ir gaužām vienkāršs – lai tādu rīkotu, vajadzīga atbilstoši iekārtota vide. Tas vietas izvēli ievērojami ierobežo, jo daudz vietas namos, kempingos un citās naktsmītnēs vide nav visiem pieejama vai ir tikai daļēji. Var būt vajadzīga arī specifiska ēdienkarte vai citas vajadzības. Tāpat nepieciešams daudz plašāks personāls, lai spētu sniegt arī individuālu atbalstu. Līdz ar to izmaksas sadārdzinās.

Un tomēr – mēs esam sabiedrība, kurā dzīvo dažādi cilvēki, un bērniem un jauniešiem jāredz dažādība, lai mēs kopumā kļūtu pieņemošāki un atbalstošāki. Tieši tāpēc integratīvai iekļaujošai nometnei, kurā

tiekas dažādi bērni un jaunieši, tai skaitā ar funkcionāliem traucējumiem, ir tik liela nozīme sabiedrības saliedēšanā. Tas ļauj daudz brīvākā atmosfērā iepazīt atšķirīgo, izprast un pieņemt to, redzot sabiedrību tādu, kāda tā ir. Mums jāvirzās uz tādām nometnēm, kurās var piedalīties ikviens bērns vai jauniešs neatkarīgi no tā, vai viņam ir kustību, redzes, dzirdes vai garīga rakstura traucējumi. Faktiski ikvienai nometnei būtu jānodrošina iespēja piedalīties ikvienam, ja tas atbilst vecumam vai interesēm. Tāpēc jo īpaši valsts, pašvaldību vai Eiropas Savienības fondu finansētajās vai atbalstītajās būtu jāuzņem kaut pāris bērnu un jauniešu ar dažādiem traucējumiem.

Projektā *Kurzeme visiem* integratīvo nometņu rīkošanā esam gājuši vēl soli tālāk, rīkojot nometni visai ģimenei: gan vecākiem, gan bērniem un jauniešiem, tostarp ar veselības traucējumiem. To darām tāpēc, lai arī vecāki iepazītu citu pieredzi, saredzētu kopīgo, saliedētos, kā arī, protams, lieliski pavadītu laiku.

Šogad Kurzemes plānošanas reģions kopā ar trim partneriem – Latvijas Bērnu atbalsta fondu, biedrību *Latvijas mazpulki* un nodibinājumu *Palīdzēsim.lv* – rīkoja trīs nometnes ģimenēm ar 9–15 gadus veciem bērniem, tostarp ar funkcionāliem traucējumiem. Piecu dienu nometnes *Kur tu, tur es* Viduskurzemes pamatskolā-attīstības centrā Pelčos, *Piedzīvojumi priekam* Upesg-

rīvas pamatskolā Vandzenes pagastā un *Kurzemes piedzīvojums* viesu namā *Raganas slotā* Ventspils novadā ļāva izbaudīt patiesu kopabūšanu, aizraujošās aktivitātēs pilnveidot sociālās un komunikācijas prasmes. Kopā piedalījās 31 ģimene (90 dalībnieku) no Dienvidkurzemes, Kuldīgas, Saldus, Talsu un Tukuma novada, kā arī Liepājas.

Pērn esam rīkojuši arī tsākas – trīs dienu – integrējošās nometnes, tomēr pieredze liecina, ka vajag piecas dienas, lai dalībnieki pilnībā ļautos atmosfērai, izveidotu ciešākas saites. Būtisks elements ir brīvprātīgie palīgi, kuri ne tikai var sniegt atbalstu personālam un dalībniekiem, bet arī daudz mācīties paši, iegūstot nenovērtējamu pieredzi un jaunu skatījumu uz mūsu sabiedrību. Īpaši priecājamies par gadījumiem, kad kāds izbijis dalībnieks vēlāk kļūst par brīvprātīgo citā nometnē, vēloties laiku un enerģiju ieguldīt sirsnīgā un jēgpilnā kopabūšanā. Labās atsauksmes, ko saņemām pēc visām nometnēm, apliecina vienu: iekļaujošās nometnes ģimenēm ir vajadzīgas, un Kurzemes plānošanas reģions turpinās tās organizēt līdz pat projekta *Kurzeme visiem* noslēgumam nākamā gada 31. decembrī.

Rīkosim nometnes tā, lai ikvienam bērnam un jauniešim, kas atbilst vecumam vai interešu grupai, ir iespēja tajā piedalīties! Tāpat aicinām rīkot vēl vairāk nometņu ģimenēm – ieguvēji būs visi.

LASĪTĀJS VAICĀ

Taisna ceļa uz Rīgu nav

Kuldīdznieks interesējas, kāpēc, izbraucot no Kuldīgas, nekur nav norādes uz Rīgu. Viņam tas problēmu nerada, jo viņš ceļus zina. Grūtības varētu rasties svešiniekiem, jo navigācijas sistēmām visi neuzticās. „Kāpēc tad, izbraucot no citām pilsētām, šādas norādes ir?” jautā lasītājs.

Apskatot situāciju dabā, *Kurzemnieks* konstatēja, ka viena norāde *Rīgas virziens* ir – Pārventā, Stendes un Saldus ielas krustojumā. Iespējams, tā saglabājusies no senākiem laikiem.

Kā zināms, no Kuldīgas uz Rīgu tagad var aizbraukt pa trim lielajiem asfaltētajiem ceļiem: caur Kandavu, Saldu un Kabili. Taču *Latvijas Valsts ceļu* (LVC) kartē nav oficiāla ceļa Kuldīga–Rīga. Viena no biežāk izmantotajām lietotnēm *Waze* kā izdevīgāko rāda ceļu P121 jeb Kuldīga–Tukums – tas ir ceļš caur Kabili, kas pēc pārbūves pēdējos gados ir īsākais un populārākais. Daudzi

No Kuldīgas uz Rīgu tieša valsts ceļa nav. Bet viena norāde *Rīgas virziens* ir – Pārventā, Stendes un Saldus ielas krustojumā.

joprojām brauc pa P120 jeb ceļu Kuldīga–Talsi līdz pagriezianam uz Stendi, kur tālāk atzarojas P130, kas aizved līdz Ventspils–Rīgas šosejai. Pēc kilometriem garākais ceļš iznāk tad, ja brauc caur Saldu (P108 un tālāk pa A9 jeb Liepājas–Rīgas šoseju), arī šo ceļu autovadītāji bieži izvēlas tad, kad abos pārejās notiek remonts, vai citu iemeslu dēļ.

LVC komunikācijas daļas vadītāja Anna Kononova skaidro: „Kuldīga ir kā galamērķis reģionālajiem un vietējiem autoceļiem, proti, uz Kuldīgu pa tiešo neved neviens galvenais ceļš. Valsts reģionālie ceļi savieno novadu

centrus vai lielākās pilsētas, kā arī pievienojas galvenajiem ceļiem. No jebkura reģionālā autoceļa uzbraucot uz valsts galveno ceļu, būs norādīts virziens uz Rīgu. Ja iedzīvotāji uzskata, ka šādas norādes tomēr ir nepieciešamas, tiem vajadzētu vērsties mūsu reģionālajā nodaļā vai arī pašvaldībā, lai tā aicina LVC norādes izlikt.”

Pēc LVC struktūras izmaiņām augustā Kurzemes reģionālās nodaļas centrs atrodas Kuldīgā, Ventspils ielā 105. Tālrunis: 67036451, e-pasts: kurzeme@lvceli.lv.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā šoziem domājat ietaupīt? Kā šādā laikā gatavoties svētkiem – vai dāvanas tiks gādātas tāpat kā citgad?

Elita Pūciņa, sētniece:

– Elektrība ļoti dārga. Lai nomaksātu rēķinu, ietaupu uz ēdienu, nepērku tik daudz saldumu. Dāvanām gan netaupīšu, jo tās katru reizi pērku laikus. Vienmēr kādu mazumiņu iepērku katru mēnesi, lai decembrī nebūtu daudz jāiztērējas. Pārsvārā dāvinu kaut ko no drēbēm, jauniešiem – skaistumkopšanas preces. Neko dārgu – ne ceļojumus, ne koncertbiļetes. Pati kultūrvietas apmeklēju ļoti reti.

Alise Bondare, audzēkne:

– Nav nekā tāda, uz ko taupītu. Dāvanas svētkiem pērku novembrī, decembrī, un šogad nekas nemainīsies. Esmu ievērojusi, ka cenas kāpušas piena produktiem, taču uz tiem netaupu, un iznāk iztērēt vairāk. Rēķinus pati vēl nemaksāju, jo dzīvoju pie vecākiem. Esmu dzirdējusi, ka tie ir nedaudz lielāki, taču redzēs, kā būs. Vasarā biju Portugālē – tur cenas ļoti līdzīgas Latvijas cenām.

Inga Špude, skolotāja:

– Noteikti nāksies ietaupīt! Skatīšos, lai būtu mazāks elektrības patēriņš. Man ir divi ūdens boileri, nogriezti līdz zemākajam. Pa dienu tos izslēdzu, naktī, kad tarifs mazāks, ieslēdzu. Biržas cenai sekoju līdzīgi regulāri. Man ir *Tet* pieslēgums, un septembrī rēķins bija ļoti liels. Pagājušomēnes – 92 eiro, šomēnes – 120. Citiem kolēģiem ir jau pie 200 eiro. Arī no kādām pārtikas precēm jāatsakās – nepērku tik daudz saldumu, gaļu, maizi, graudaugu produktus. Tāpat apgērbus tik daudz nepirkšu, jo arī tiem cena augusi. Dāvanas Ziemassvētkos nepirkšu – tās nāksies atlikt, lai varu samaksāt visus rēķinus, varbūt tik mazbērniem kādu nieciņu. Pieaugušajiem būs jāsamierinās.

Sigita Jirgensone, skolotāja:

– Kamēr vēl strādājam, sadārdzinājumu nejutām, un ne no kā atteikties vēl nav nācies. Rēķinus gaidām – cik augsti tie būs, nezinu. Malka jau sagādāta, un tai cena cēlusies uz pusi. No pārtikas augstākā manīta piena produktiem, ko visvairāk lieto bērni. Ziemassvētkos apdāvināšanās būs kā katru gadu. Dārgas dāvanas nekad neesam pirkuši – tās vienmēr ir simboliskas. Mazbērniem pirmās jau sagādātas. Ceļojumu vai pasākumu biļetes nedāvinām, paši gan kaut kur aizbraucam. Šovasar ar vīru bijām Austrijā un Melnkalnē. Cenu pieaugumu vēl neizjutu. Ceļojam ar tūperatoriem, biļetes gādājam laikus. Ārzemēs cenas ļoti līdzīgas mūsējām, Austrijā tikpat augstas kā šeit.

Vita Stojaka un Inga Purviņa, masiere un stratēģijas konsultante:

– Neteiktu, ka mēs censtos ietaupīt. Pārtiku pērku kā parasti, lai arī cenas augstākas. Kultūras pasākumus bieži neapmeklējam, arī neceļojam. Rēķinus jau esam saņēmušas – tie ir divreiz augstāki.

Elektrība ir ļoti dārga. Visticamāk, nāksies uzlikt ierobežojumus Ziemassvētku dāvanām, jo bērnu ir daudz. Kaut ko pirksim, taču neko dārgu. Parasti bērniem ļaujam dāvanu izvēlēties pašiem – tas ir kas praktisks. Neesam vēl jautājušas, ko gribētu šajos Ziemassvētkos.

Elmārs Siliņš, pensionārs:

– Pašreiz ne uz ko netaupu. Mēs ar sievu izmaksas esam sadalījuši: šomēnes sieva maksā komunālos rēķinus, es pērku pārtiku. Cenu pieaugumu izjūtam. Rēķini arī ir krietni augstāki. Elektrība katru mēnesi pieaug par 20 eiro: vasarā bija 50, pagājušomēnes – 70, redzēs, cik būs par septembri. Dāvanas viens otram nepērku, bet labprāt ceļoju. Šogad divas reizes biju Turcijā, biju arī Austrijā, Anglijā. Tā kā meita ir stjuarte, man ir atlaide. Pagājušonedēļ biju ekskursijā pa Vidzemi – apskatīju krievu laika *101. kilometru**. Izbraucieni kļuvuši dārgāki, taču tas ļoti neietekmē, jo man ir šoferis, kas pa ekskursijām izvadā.

Amanda Gustovska
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

* 1941. gadā no Latvijas uz Sibīriju izsūtīti vairāk nekā 15 000 iedzīvotāju. Daļa, kurai izdevās atgriezties, nokļuva vietās, ko mēdz dēvēt par 101. kilometru, – nomalēs, kur padomju gados apmetās vai piespiedu kārtā tika izmitināti *sabiedrībai nevēlamie elementi*.

Digitālo inovāciju centru vadīs Artis Gustovskis

Novada dome par Kuldīgas digitālo inovāciju centra direktoru apstiprinājusi Arti Gustovski.

Pašvaldības pieaugušo neformālās izglītības iestādē viņš darbojies jau pirms tam, sep-

tembrī noorganizējot izgudrojumu un inovāciju izstādi *Minox Kurzeme* un sarīkojot pirmos kursus pašvaldības uzņēmumu darbiniekiem.

Inta Jansone

Atbalsta mācības izcilības skolā

Kuldīgas novada dome piešķirusi 591 eiro (dalības maksai – 180, ceļam – 411) Skrundas vidusskolas 11. klases skolniecēm Karīnai Paulai Pupurai, Lukai Marijai Hepnerei un Gerdai Eidai, kuras turpinās mācīties Latvijas Universitātes Izcilības skolā.

Pašvaldībai to lūgusi skolas direktore Agita Grāvere-Prenclava. Izglītības nodaļas vadītāja Santa Dubure informēja: „Par labiem rezultātiem iepriekšējā mācību gadā skolnieces ir apstiprinātas turpmākai dalībai ārpus konkursa.”

Inta Jansone

Palīdz Artavai

Lai atbalstītu Latvijas Pensionāru federācijas Kuldīgas rajona apvienības rokdarbu veikalu *Artava*, novada dome līgumu ar SIA *Vāverīte* par telpu nomu Baznīcas ielā 32a pagarinājusi uz gadu.

Jau rakstījām, ka agrāk *Artava* atradās vecajā rātsnamā, bet ēkas atjaunošanas dēļ veikals

tika pārcelts, slēdzot īslaicīgu nomas līgumu, ik gadu to pagarinot. Pašreizējā vieta (netālu no vecā tilta iepretī Sv. Katrīnas baznīcai) izrādījies laba, jo atrodas tūristu ceļā, tāpēc rokdarbu un suvenīru tirdzniecībai telpas ir piemērotas.

Inta Jansone

Var saņemt kurināmā pabalstu

Kuldīgas novada iedzīvotāji pašvaldībā var pieteikties atsevišķam valdības pabalstam, ja apkurē tiek izmantota malka, koksnes briķetes un koksnes granulas.

Domes izpilddirektores vietniece Agnese Buka skaidro, ka to var darīt trīs veidos. Iedzīvotāji ar datorprasmēm un autentificēšanās iespēju paši to var izdarīt interneta vietnē www.epakalpojumi.lv. Tur ir pieteikuma veidlapas. Ja datorprasmju nav, bet iespēja autentificēties ir, var iet uz tuvāko bibliotēku pilsētā vai pagastā. Bibliotekāri palī-

dzēs. Trešais veids ir doties uz klientu centriem. Valsts un pašvaldības vienotais klientu centrs atrodas Kuldīgā, Pilsētas laukumā 2 (tāl. 26583246), un Skrundā, Raiņa ielā 11 (tāl. 63331555, 66954849), domes klientu centrs – Kuldīgā, Baznīcas ielā 1 (tāl. 63322469, 29579618). Var doties arī uz pagasta pārvaldi pie lietvedes.

Lai neveidotos rinda un nebūtu ilgi jāgaida, vēlams pieteikties iepriekš. Līdzī jāņem personas dokuments un īres līgums, ja mājvieta jums nepieder vai nesat tur deklarēts.

Daina Tāfelberga

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Laulību afērists un logu daudzītājs

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

26. septembris. Skrundā pie protokola tiek kārtējais dzērājs, kurš nolēmis pudeli iztukšot pie veikala. Rendas pusē kādās mājās kļūst klaiņi. Braucam turp, atklājas, ka iepriekšējā dienā tur notikusi dzeršana, vienam vīrietim kļuvis slikti ar kājām un tas nav varējis aiziet mājās. Aizvedam un noturam pārrunas. Pēc tam dodamies uz Kuldīgu, kur arī ir konflikts, lietvedību pārņem Valsts policija (VP). Tad izsaukums uz *Vējiņu*, kur pieņem ziedojumus Ukrainai, jo pie tā atrodas četri agresīvi

cilvēki. Viņi aizgājuši prom. Par kā pie *Vējiņa* guļ vīrietis. Tas ir viens no kompānijas, kura taisīja skandālu Piltenes ielas daudzstāvu māju rajonā. Blakus sievietei atklāti lieto alkoholu un par to nonāk izolatorā.

27. septembris. Darba un Atpūtas ielas krustojumā privātmājas teritorijā ugunskurs: notiek pārrunas, sārsts nodzēsts. Veikala *Maxima* apsargs lūdz atrast nozagtu somu, ko pircēja atstājusi ārā uz soliņa. Videokamerās redzam, kurš to paņē, un palīdzam atgūt. VP lūdz aizbraukt uz vietu, kur izcēlies ģimenes strīds. Sieviete skaidro, ka viņai bail no vīra, kurš ieradies savākt

Slimnīcas galvenais ārsts – Edgars Siliņš

Kopš vakardienas Kuldīgas slimnīcas galvenā ārsta pienākumus pilda kuldīdznieks Edgars Siliņš.

Kā neatliekamās medicīnas ārsts viņš slimnīcā divus mēnešus strādājis uzņemšanas nodaļā, bijis arī tās vadītājs.

„Pagaidām iepazīstos ar pienākumiem,” saka E.Siliņš. „Primārais šajā laikā, kad augsta inflācija, ir rast iespēju atbalstīt personālu, paaugstinot algu.” Uzņemties šos pienākumus iedrošinājuši gan kolēģi, gan iepriekšējā galvenā ārste Svetlana Serpāne.

E.Siliņš ir vietējais. Pēc V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijas beigšanas 2007. gadā iestājies Latvijas Universitātes (LU) Medicīnas fakultātē. Ar ārsta diplomu no 2013. līdz 2018. gadam studijas turpinājis kā rezidents Rīgas Stradiņa universitātē, iegūstot neatliekamās medicīnas ārsta specialitāti. Pašlaik Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultātē viņš iegūst profesionālo maģistra grādu veselības vadībā.

Pieredzi E.Siliņš guvis Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas neatliekamās medicīnas un pacientu uzņemšanas klīnikā. Kā lektors strādājis LU Rīgas Medicīnas koledžā. Uz dzimto pilsētu pārcēlies augustā kopā ar ģimeni. Arī dzīvesbiedre ir ārste – tā ir pediatre Ieva Siliņa, un viņa strādā Kuldīgas slimnīcas bērnu nodaļā.

Kopš 3. oktobra Kuldīgas slimnīcas galvenais ārsts ir vietējais jaunais mediķis Edgars Siliņš.

Inta Jansone, Andas Šlakorciņas foto

Lai nepaliek bez iztikas

Apstiprināti grozījumi Kuldīgas novada saistošajos noteikumos par maznodrošinātās ģimenes ienākumu sliekšni un pabalstiem.

Noteikts, ka pirmajai vai vienīgajai personai ienākumu sliekšnis ir 407 eiro, pārējām – 285. Grozījumi tapuši energoresursu cenu un

inflācijas straujā pieauguma dēļ. Lai mazinātu tā ietekmi uz mazaizsargātiem cilvēkiem, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) augustā indeksēja pensijas un atlīdzības vai to daļu, kas nepārsniedz 534 eiro mēnesī. Palielināta arī piemaksa par stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada be-

gām. No septembra VSAA sāka pensijās, piemaksās un atlīdzībās izmaksāt jauno summu. Septembrī izmaksāts arī indeksācijā iegūtais palielinājums par augustu, līdz ar to daļa maznodrošināto palīdzībai vairs nekvalificējas.

Inta Jansone

uzraugām kārtību.

30. septembris. Zvana kungs, kurš Ventā pamanījies, iespējams, maluzvejniekus. Paziņots Valsts vides dienestam. Skrundā, Raiņa ielā, kāds daudzoties gar logiem, zvanītājam bail, ka neizsit rūtis. Informācija nodota VP. Nedēļas laikā uz šo adresi braucam vēl trīs reizes, jo logu daudzītājs nerimstas. *Namejā* nodrošinām kārtību Kuldīgā. Pelčos pie pagastmājas guļ dzērājs, šoreiz lūdzam turp aizbraukt VP.

1. septembris. Vēlēšanu iecirkņos viss kārtībā. Apskatām arī Hercoga Jēkaba gadatirgus vietas. Pļavas un Parka ielas krustojumā sagrozīts spogulis, ziņojam

apsaimniekotājam. Gar Ventas krastu iet piedzēries vīrietis, bet protokolu nepasniežam, jo, lai arī ligojoties, viņš apņēmīgā gaitā dodas uz netālajām mājām. Strautu ielā sievietei no šķūņa nozagta malka, ziņojam VP.

2. septembris. Kabilē cilvēkam kļuvis slikti, iesakām zvanīt ātrajai palīdzībai. Zvans no VP: uz šosejas pie Padures ir velobraucējs kunga prātā. Sastopam uz soliņa, viņš sola vairs nebraukt un stumt. Izpalīdzam Ukrainas pilsoņiem tikt līdz Kabilei.

Nedēļas laikā protokols 19 autovadītājiem.

Pierakstījis **Alberts Dinters**

Ceļi – viena no prioritātēm

Pelču pagasta pārvaldes vadītājs Matīss Ciņķis amatā darbojas četrus mēnešus. Par to, kā klājas, viņš saka: „Arvien labāk un labāk. Pirmajos mēnešos iepazinās ar darbiem. Sāpīgākā tēma laikam vienmēr un visur ir ceļi. Ar to arī ļoti cenšos strādāt. Trešās kārtas ceļu remontdarbi notiks, sākot ar pavasari.”

Pārvaldes vadītājs uzsver, ka kolektīvs ir ļoti labs. Ja kāds kaut ko nesaprot vai nezina, cits palīdz vai pabiksta. „Kolēģi ir izpalīdzīgi un nesavtīgi tērē arī savu brīvo laiku. Ja ir pasākumi un vajag palīdzēt sestdienās, svētdienās, viss notiek bez atrunām.” M.Ciņķis atgādina, ka visi laipni aicināti ar savām idejām. Ieņācis paliels bariņš bērnu: „Viņi atnāca ar ideju, un tā tiks izpildīta – oktobra pirmajā piektdienā atvērsim rokdarbu pulciņu.”

Pie *Pagrabiņa* uzlikta militārā mantojuma plāksne ar kvadrātkodu. Ar telefonu to noskenējot, atveras apraksts piecās valodās par Pelču pili un notikumiem Otrā pasaules kara laikā. Būvvaldē apstiprināts projekts par jaunu pieturu iepretim pilij. Darbu plānots sākt pavasarī. Iepriekš no

būvvaldes saņemti iebildumi, jo bijušas bažas, ka pieturvietā aizsegs skatu uz vēsturisko ēku. Projektā iekļauts piedāvājums pārcelt to uz otru ceļa pusi. M.Ciņķis aprunājies ar autobusa vadītājiem, un tie ar šādu variantu ir apmierināti.

Kurzemnieka viesošanās laikā pārvaldē lietvedes kabinetā notiek remonts, kā arī gatavošanās vēlēšanām. M.Ciņķis norāda, ka desmit gados viss bijis nedaudz nobružāts un drūms, tāpēc vajadzīgas pārmaiņas. Pārvalde gatavojas arī rudens un ziemas darbiem. Saremontēts traktors, kas bijis sliktā stāvoklī, sagatavota nolietojusies traktora sniega lāpsta. Ceļi ir viena no vadītāja prioritātēm – pats tos apskatījis un pasūtījis greideri. Ceļus plānots nogreiderēt līdz ziemai.

Pelčos darbojas vidējās paaudzes deju kolektīvs *Sābri*, kas vēlas piedalīties Dziesmu un deju svētkos. Jauktais ansamblis *Avots*, kurā dzied arī pārvaldes vadītājs, gatavojas ikgadējai skatei Talsos. M.Ciņķis cer, ka atsāksies arī koncerti: „Pandēmija visu piebremzēja. Grūti atsperties un atsākt. Centīsimies atkal koncertēt. Dejojā arī noteikti būs aktīvāki.” Pelčos ir arī liels pulks līnijdejojā – gan jaunieši, gan pieaugušie pirmdienas vakaros deju kultūras nama zālē. M.Ciņķis drīzumā piedalīsies konferencē *Nākamais solis darbā ar jaunatni – iekļaušanai*, lai paplašinātu redzesloku un izprastu, ko jaunieši vēlas un kā darboties, lai viņiem palīdzētu. To rīko Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra.

„Darbs nav grūts, bet atbildīgs,” tā par jauno amatu saka Matīss Ciņķis, kurš ceturto mēnesi ir Pelču pagasta pārvaldes vadītājs.

Fotogrāfijas ar stāstiem

„Ja bērni atnāk uz bibliotēku, viņi novelk kurpes un staigā basām kājām. Vienreiz ieraudzīju, kā mazās lasītājas smuki salikušas kurpītes un aizgājušas darboties bērnistabā. No sākuma nevarēju saprast, kāpēc bērni tā dara. Bet lauku bibliotēkām tas raksturīgi: ja atnāk ciemos, jānovelk kurpes,” par savu fotogrāfiju stāsta bibliotēkas vadītāja Aija Kņaze.

„Katrai bildei ir stāsts,” tā fotoizstādī *Ainavas, noskaņas, cilvēki Pelčos* raksturo bibliotēkas vadītāja Aija Kņaze. Viņa ir arī Kuldīgas fotokluba *Divas upes* dalībniece un viena no autorēm darbiem, kas apskatāmi visu oktobri. Daļa izvietota bibliotēkā, pārējais – pagasta pārvaldē.

A.Kņaze stāsta, ka ideja radusies pirms trim gadiem, taču atlikta: „Bijām iedomājušies, ka brauksim pa pagastiem un katrā taisīsim fotodienu. Bet uznāca pandēmija, un vairs netikām it nekur.” Pie idejas atgriezušies šogad. Vasarā fotoklubs darbojies. Tā vadītājs Artis Gustovskis teicis, ka vajadzētu uztaisīt pasākumu, un A.Kņaze ieteikusi Pelčos. Apmēram nedēļā noorganizēts tas, ko domājuši trīs gadus. Tā kā Pelču bibliotēkas vadītāju interesē novadpētniecība, katram viņa iedalījusi kādu objektu Pelčos. Atbraukusi lielākā daļa fotogrāfu un devušies pagastu iemūžināt.

Izstādei izvēlētas vien dažas fotogrāfijas,

pārējās paliks bibliotēkas īpašumā: „Būs ārkārtīgi liela bilžu galerija internetā, bet tas prasīs laiku, jo jāsašķiro un jāapraksta. Tā ir skaista fotokluba dāvana.” Attēliem ir mākslinieciska un kultūrvēsturiska vērtība. Paši pelčenieki brīnīties, kā govīs var nofotografēt tā, ka tās izskatās tik brīnišķīgi.

Redzama arī bilde no Pelču pils bēniņiem. A.Kņaze stāsta, ka pamatskolas laikos bijusi tradīcija: kad bērni skolu pabeiguši, kāpuši augšā uz bēniņiem un uzrakstījuši savu vārdu, uzvārdu un gadskaitli. Citā fotogrāfijā skolotāja Līga Ciņķe iejutusies Baltās dāmas tēlā. A.Kņaze: „Katrai pilij jābūt savam spokam. Līga bija ārkārtīgi pieklājīga un pacietīga. Dabūjām viņu arī augšā uz balkona, jo pēc leģendas Baltā dāma ir mēnessirdzīga un staigā pa pils margām.” Vēl iemūžināts Kaltiņu ceplis, kam tieša saistība ar pili, jo tā celta no cepļa ķieģeļiem.

Kad vietējie ienāk izstādi apskatīt, viņi

atpazīst savējos. Vienā fotogrāfijā iemūžināts Emīls, kurš uz bibliotēku nāk katru dienu: „Es gan spiežu viņu ne tikai spēlēt datoru, bet arī mazliet palasīt. Katru dienu ienāk un palecas: „Re, kur es – Emīls!””

Apskatāmi arī divi A.Kņazes notvertie mirkli. Viens stāsta, ka uz Pelčiem atbraukuši uzņēmēji, kuri devušies *Šrota* braucienā* no Rīgas līdz Liepājai ar trim vecām mašīnām. Pa ceļam iebraukuši Pelčos, jo viens no punktiem bijis pilī. „Skolotāja Santa Keķe toreiz uzvilka baltu kleitu un teica: „Es esmu Baltā dāma!” Viņi atbildējuši: „O, smukā meitene! Kad brauksim atpakaļ, uzdāvināsim tev mašīnu, kas iet.” Viņi solījumu patiešām izpildīja un nākamajā dienā atbrauca. Santa izvēlējās mašīnu ar nosaukumu *Zaļā kaza*. Tā iet vēl tagad. Meitene par smukām acīm dabūja skaistu mašīnu,” atceras bibliotēkas vadītāja.

* Šrots – autokapsētas apzīmējums žargonā

Satiekas pankūku pēcpusdienā

„Svarīgākā ir nevis ēšana, bet sanākšana kopā,” uzskata kultūras un sporta organizatore Baiba Mežiņa, kura Pelču *Pagrabiņā* viesmīlīgi uzņēma seniores.

Par godu Starptautiskajai senioru dienai pankūku pēcpusdienā kundzes apmainījās ar ievārījuma receptēm un nogaršoja B.Mežiņas un Zandas Bumbieres sacepto. Dāvanā viņas saņēma sveces, lai rudenī mājās būtu silti un smaržīgi. Izlozes kārtībā katra tika pie sava aromāta un izmēra sveces.

Pelčeniece Aina Zute ieradās pirmā. Līdzīgu viņa atnesusi bumbieru un plūškoka ievārījumu un burkānu un ābolu ievārījumu ar kariju. Pēdējais vairāk domāts gaļas un siltajiem ēdieniem, bet der arī pankūkām. Īpaši garšīgi esot ar kartupeļu pankūkām. Aina sacīja: „Ko pensionāram vairāk vajag, kā tikties ar cilvēkiem? Sevišķi, ja dzīvo viensētā. Pie Baibiņas jau vienmēr interesanti, labi un sirsnīgi.”

Senioru diena ir tradīcija, bet pankūku pēc-

pusdiena notiek pirmo reizi. B.Mežiņa piebilst, ka ļoti palīdzējusi Z.Bumbiere, kura ir gan kulināre, gan konditore: „Viņa nāca palīgā ar saviem trikiem. Arī es daudz ko jaunu uzzināju, piemēram, biežpienam jāpieliek klāt manna vai milti, lai pildījums turas. Jauki, ka vietējie piepalīdz. Ar pašu spēkiem un atbalstu mums šie pasākumi izdodas.”

„Nāku katru reizi. Dzīvojot pa mājām, gribas tikties ar vienaudžiem. Tas sagādā prieku,” secina pelčeniece Ārija Vikmane. „Nezināju, ka var izvārt arī burkānu, ābolu un karija ievārījumu. Šķiet, ka pašai jau ir daudz receptu. Bet tas ir apbrīnas vērts, ko vēl prot citas.” Ā.Vikmane atnesusi kazeņu un brūkleņu ievārījumu no pašas izaudzētām ogām. „Sapirku visādas stādas. Nākamgad būs vēl lielāka izvēle, ko vārt.” Violeta Mileiko atnesusi ābolu un upeņu ievārījumu un atzīst: „Ne jau bieži mēs sanākam, bet tas ir jauki. Prieks rodas no kopības. Prieks vairo prieku.”

„Ja jums ir vēlme, varam katru mēnesi nogaršot ēdienus pēc jaunām receptēm,” tā *Pagrabiņā* seniorus uzrunāja kultūras un sporta organizatore Baiba Mežiņa.

Kristīne Pabērza, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Kurzemieka rakstu sērijas *Izpēti, izgaismo, risini!* uzmanības fokusā – politika. Pirmajā publikācijā pēc 14. Saeimas vēlēšanām 1. oktobrī – par rezultātiem un secinājumiem.

Liela aktivitāte, vairāki pārsteigumi

1. Kā vērtējat Saeimas vēlēšanu rezultātus? Kas sagādāja pārsteigumus?
2. Kā vērtējat savas partijas rezultātus? Kāpēc, jūsuprāt, tie ir tādi?
3. Kurzemē pārliciecināši uzvarējuši ZZS un Apvienotais saraksts. Kas to noteica?
4. Kur sagaidījāt rezultātus, un kā pats/pati jūtaties pēc to paziņošanas?

Atbild 14. Saeimas deputātu kandidāti no Kuldīgas novada vai partiju nodaļu vadītāji.

Vēlētāji ir novērtējuši

Dāvis Lodziņš, Progresīvie: – Lielos vilcienos gan centra SKDS, gan citas aptaujas iznākumu prognozēja. Rezultāti atspoguļo sadarbības polarizāciju, un ar to saistīti daži pārsteigumi, piemēram, ka *Saskaņa* saņēma tik maz, turpretī partija *Stabilitātei!* – daudz. Bet pēc 24. februāra (Krievijas iebrukuma Ukrainā – red.) tas bija loģiski gaidāms.

Mūsu partijai aptuveni šādu rezultātu gaidījām. Būdam valdē, iesaistījies priekšvēlēšanu kampaņā, un jau tad sabiedrības noskaņojumu varēja manīt. Liels darbs izdarīts, un gandarī jau tas vien, ka *Progresīvie* Saeimā ir iekļuvuši. Tas nācās daudz grūtāk nekā lielajām partijām, kas parlamentā jau bija. Mums politiskajā vidē jācinās ar daudz

mazāku finansējumu, bet laikam esam to pareizi ieguldījuši. No oligarhiem nesaņēmām neko, un savā ziņā tas ir mūns, un reālām atļauties lielas reklāmas un pilnībā izstāstīt idejas. Taču pluss ir lielāks, jo esam neatkarīgi un vēlētāji to novērtēja. Varēsim strādāt tautai, jāatskaitās būs tikai vēlētajiem.

Mūsējie galvenokārt ir Rīgas reģiona iedzīvotāji. Tradicionāli vairums balso par pazīstamajiem. *Progresīvajiem* novados tādu nav daudz, Kurzemē ir Talsu pusē. Bet ZZS un *Apvienotajam sarakstam* tādi ir, un tas arī noteica to pārsvaru. Pirms vēlēšanām esam runājuši par sadarbību ar uzvarējušajām partijām. Skaidrs, ka ZZS, *Stabilitātei!* un *Latvija pirmajā vietā* mūsu partneri nebūs.

Debija izdevusies

Krists Bergmanis, Apvienotais saraksts:

– Domāju, ka mums tas ir labs rezultāts. Bija maz laika – četri mēneši, lai sabiedrību ar mums iepazīstinātu. Varēja izdarīt labāk, piemēram, priekšvēlēšanu agitācija. Saraksts Kurzemē priekšvēlēšanu laikā bija ļoti aktīvs: cilvēki iesaistījās, un tas deva rezultātu. Man pārsteigums ir ZZS

rezultāts. Ir tāds šoka moments. Acīmredzot cilvēkiem Latvijā patīk, ka no viņiem zog. Balsot par cilvēku, kuram bijusi tiesvedība? Man tas nav saprotams.

Vēlēšanu rezultātus sagaidījām kopā ar citiem Vecrīgā. Atmosfēra bija jauka, sekojām līdzi rezultātiem. Pasākums ievilkās līdz rītam. Politikā tā bija mana debija, bet domāju šajā virzienā turpināt.

Cer, ka arī turpmāk valdību vadīs Kariņš

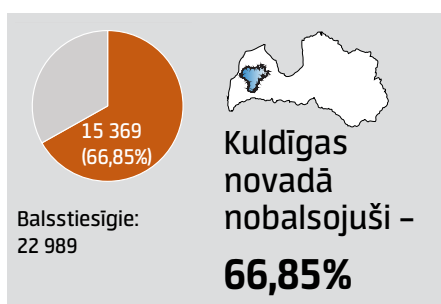
Inga Bērziņa, Jaunā Vienotība (partija Kuldīgas novadam):

– Jau līdz ar rezultātiem vēlēšanu aptaujā pie iecirkņiem radās prieks – tie ļauj saprast, kuras partijas gūst pārsvaru. Vēlēšanu rezultātus gaidījām kopā ar 20–30 partijām *Kuldīgas novadam* biedriem. Ar desmitiem vakarā attālināti saslēdzāmies ar *Jaunās Vienotības* biroju Rīgā, kurā Krišjānis Kariņš visiem pateicās, sakot, ka svarīgi, lai labie rezultāti nedara augstprātīgus, un ka jāturpina godprātīgi strādāt, cik nu katrs spēkos.

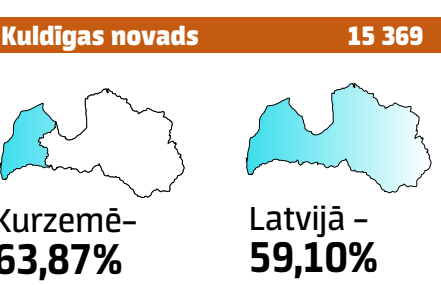
Bet kopīgie rezultāti Latvijā ir satraucoši, īpaši Latgalē. Tur satraukumu rada galvenokārt partijas *Stabilitātei!* uzvara, jo šī partija ne tik vien nav nosodījusi karu Ukrainā, bet uzskata to tikai par speoperāciju. Pieliekot vēl *Saskaņas* un Latvijas Krievu savienības popularitāti, ir, par ko

Vēlēšanu iecirkņi V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā ilgi gaidītais brīdis – iecirkņa priekšsēde Lilita Mačtama izber urnu ar bijetieniem, un skaitīšana var sākties.

Iecirknis	Kopā
V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskola	2959
LU Kuldīgas filiāle	1683
Skrunčas kultūras nams	1632
Kuldīgas vieglatlētikas manēža	1401
I.Zeberiņa Kuldīgas pamatskola	1182
Aisungas kultūras nams	736
Rendas pagasta pārvalde	478
Bangas Priedainē	423
Vārmes jauniešu centrs	419
Édoles pagasta pārvalde	412
Rumbas Bukaiši	412
Padures pagasta pārvalde	398
Kabiles pagasta pārvalde	367
Pelču pagasta pārvalde	365
Snēpeles tautas nams	354
Rudbārzu tautas nams	319
Turlavas pagasta pārvalde	262
Gudenieku Pagastmāja	254
Kurmāles pagasta pārvalde	249
Nikrāces atpūtas centrs	234
Sermītes interešu centrs	214
Laidu Bīlīte	198
Īvandes pagasta pārvalde	146
Ķikuru pasts	137
Raņķu pagasta Sākumskola	135

Kā balsots par Kuldīgas novada deputātu kandidātiem (No Saeimā iekļuvušu partiju sarakstiem)

	+	-	Kopā	
	Plusi	Mīnusi	Balsis	
Juris Goldmanis	ZZS	1992	711	25 511
Krists Bergmanis	AS	1395	1405	25 319
Inga Bērziņa	JV	3418	1030	21 267
Nellija Kleinberga	JV	1595	1249	19 225
Dace Šele	JV	942	934	18 887
Kristīna Anšone	NA	740	626	11 882
Dzintars Rušmanis	NA	502	497	11 773
Dāvis Lodziņš	P	370	174	5708
Jurgis Kūliņš	P	249	219	5542
Gatis Rozenfelds	LPV	440	152	5195

14. Saeimā varētu būt iekļuvuši

- No JV (26):** Krišjānis Kariņš, Edgars Rinkēvičs, Ainars Latkovskis, Andrejs Judins, Inese Lībiņa-Egnere, Evika Siliņa, Hosams Abu Meri, Raimonds Čudars, Andrejs Čelāpiters, Jānis Skrastiņš, Agita Zariņa-Stūre, Irma Kalniņa, Zanda Kalniņa-Lukaševica, Dāvis Mārtiņš Daugavietis, Zane Skujiņa, Uģis Rotbergs, Jānis Patmalnieks, Agnese Krastra, Inese Kalniņa, Anda Čakša, Mārtiņš Felss, Mārtiņš Daģis, Arvils Ašeradens, Inga Bērziņa, Rihards Kozlovskis, Anna Rancāne.
- No ZZS (16):** Armands Krauze, Juris Jakovins, Daiga Mieriņa, Harijs Rokpelns, Viktors Valainis, Uldis Augulis, Gundars Daudze, Andris Bērziņš, Līga Kļaviņa, Jānis Vucāns, Kaspars Melnis, Līga Kozlovska, Gunārs Kūtris, Anita Brakovska, Augusts Brigmanis, Andrejs Vilks.
- No AS (15):** Raimonds Bergmanis, Edvards Smiltēns, Māris Sprindžuks, Česlavs Batņa, Aiva Vīksna, Māris Kučinskis, Linda Matisona, Atis Deksnis, Igors Rajevs, Didzis Šmits, Andris Kulbergs, Lauris Lizbovskis, Ingmārs Līdaka, Edgars Tavars, Juris Viljums.
- No NA (13):** Raivis Dzintars, Uģis Mitrevičs, Jānis Dombrova, Jānis Grasbergs, Ināra Mūrniece, Rihards Kols, Nauris Puntulis, Aleksandrs Kīršteins, Jānis Vitenbergs, Edvins Šnore, Ilze Indrikšone, Artūrs Butāns, Edmunds Teirumnieks.
- No Stabilitātei! (11):** Aleksejs Rosļikovs, Svetlana Čulkova, Natalja Marčenko-Jodko, Igors Judins, Jefimijis Klementjevs, Viktorija Pleškāne, Viktors Pučka, Nadežda Treťjakova, Ilja Ivanovs, Glorija Grevcova, Dmitrijs Kovalenko.
- No Progresīvajiem (10):** Andris Sprūds, Andris Šuvajevs, Antoņina Nenaševa, Skaidrite Ābrama, Edmunds Cepuriņš, Kaspars Briškens, Jana Simanovska, Edgars Zelderis, Atis Švinka, Leila Rasima.
- No LPV (9):** Ainārs Šlesers, Mārcis Jencitis, Oļegs Burovs, Kristaps Krištopans, Ričards Šlesers, Linda Liepiņa, Vilis Krištopans, Edmunds Zivtiņš, Ramona Petraviča.

Vērtības turpinās uzturēt

Evita Pētersone, Konservatīvie:

– Vēlēšanu vakarā, ar partijas biedriem Rīgā gaidot rezultātus, izskanēja dažādi viedokļi. Pēc aptaujas un pirmajiem rezultātiem izjūtas nebija tās labākās. Bet, lai nu kā, tas nenozīmē, ka esam nolaiduši ausis. Jāanalizē, kur kļūstāmie. Būtbūt tas, ka *Konservatīvie* Saeimā neiekļuva, ir tāds patls pārsteigums kā pirms četriem gadiem, kad Saeimā tikai cerējām iekļūt. Toreiz bijām jauna partija, un tagad četros gados ar darbiem parādījām, ka solīto varam izpildīt. Toreiz pār-

steigums bija pozitīvs, tagad – negatīvs. Grūti pateikt, kur šoreiz kļūda, ka pāri 5% barjerai nevarējām tikt. Šķiet, ka kampaņu nevar vainot. Partijām, kas Kurzemē ieguva pārsvaru, tās nebija ievērojamākas. Nu, nekā – 14. Saeima strādās bez *Konservatīvajiem*. Bet mēs nekur nepazudisim – partija neiznīks, un arī Kuldīgā nodaļa pastāvēs. Kad pirms pieciem gadiem to veidoju, iekļūt Saeimā bija nevis mērķis par visu varu, bet gan līdzeklis, kā īstenot idejas, stiprināt valsti ar tām vērtībām, ko uzskatām par svarīgām.

Stabila ilgtermiņā

Kristīna Anšone, Nacionālā apvienība:

– Ļoti priecājos, ka arī Nacionālā apvienība (NA) būs Saeimā pārstāvēta. Priecājos, ka vēlētajs paveikto novērtējis. Pārsteigums bija tik liels atbalsts Zaļo un Zemnieku savienībai (ZZS), ņemot vērā visus notikumus, kas ap viņiem samilzuši.

Šāds iznākums bija gaidāms, jo pētījumu centrs SKDS datos publicēja jau iepriekš, un tie provizoriski atspoguļo to, kā vēlēšanās cilvēki balsos. NA par maz skaidroja, ne tik ļoti lika uzsvartu uz būtisko, lai vēlētajš to sadzirdētu un izvērtētu. Lielos vilcienos varu teikt, ka mūsu partija ir stabila ilgtermiņā. Līdzīgs rezultāts jau ir bijis. Būtu liels pārsteigums, ja mēs būtu procentus dabūjuši dubultā. Manuprāt, tas, ka Kurzemē

līderos ir ZZS un *Apvienotais saraksts*, ir premjera faktors. *Jaunajai Vienotībai* bija pašreizējais (Krišjānis Kariņš – red.), kuram nācās valsti vadīt krīzes apstākļos, un nebija tā, ka visiem patiktu par 100%. Mums bija jauns premjera kandidāts (Uģis Mitrevičs – red.), kas iepriekš politikā nav bijis ļoti aktīvs, izņemot Siguldu. ZZS premjera kandidāts (Aivars Lembergs – red.) ir ļoti spilgta personība, *Apvienotajam sarakstam* arī ir spēcīgs līderis Kurzemē (Uldis Pīlēns – red.).

Vēlēšanu rezultātus gaidījām kopā ar citiem biedriem Rīgā, Teikā, bija dziesmas un dejas. Trijos naktī biju mājās. Atmosfēra un pēģarša ļoti laba. Mēs viens otru atbalstām, Sacimā būsim pārstāvēti, un, cerams, izdosies īstenot to, ko vēlētajiem esam solījuši.

„Mūs sodīja par visu”

Ģirts Jankovskis, Attīstībai/Par!:

– Sajūta, kas parādījās jau tviertērī, ir jautājums, vai pēc vēlēšanām esam pamodušies Ungārijā, kur divi oligarhi atgriezusies. Ir satraukums, vai augstprātīgā paštaisnumā neesam iekrituši lamatās un pēc tam nejutisimies nelāgi. Bijām domājās, ka mūsu apvienībai būs 5,6 vai 6%. Braucot kampaņā pa Kurzemi, redzēju, ka mūsu partiju par visu sodīja pēc pilnas programmas. *Kustība „Par!”* vai

apvienība *Attīstībai/Par!* ir vienīgā, kura taisīja reformas. Mums bija visas tā sauktās krīzes ministrijas, sākot ar kovidu, beidzot ar iekšlietām un aizsardzību. Viegļāk ir būt Kasparam Gerhardam (zemkopības ministram – red.) – neviens nezina, ko viņš darījis, tādēļ viņu nesit.

Kad bijām Ventspilī, bija pārsteigums, ka iedzīvotāji gatavi atbalstīt notiesātu cilvēku. Pārsteidzoši, ka Kurzemē priekšstats par ZZS iesakņojies tik dziļi,

ka vajag vienalga ko – ka tikai saimnieks. Viņš var zagt, melot un darīt jebko. ZZS un *Apvienotais saraksts* rezultāts bija liels pārsteigums.

Rezultātus sagaidījām Rīgā kopā ar citiem. Bija svarīgi satikt *Kustības „Par!”* biedrus. Tagad sev jautāju: „Vai ārpolitiskais kurss valstī mainīsies? Vai iekšpolitikā atgriezāmie kaut kādā jociģā naidā pret Latvijas pilsoņiem?” Skatos un domāju: būs Ungārija vai nebūs. Tā nav patīkama sajūta.

Labi rezultāti par spīti zaļo aiziešanai

Vineta Ķīne, Latvijas Zemnieku savienības Kuldīgas nodaļas vadītāja:

– Rezultāti ir labi ar visu to, ka Zaļā partija atdalījās. Par to saukto šķiršanos: mums kā ļaulībā – rūģa lēnām. Pašvaldību vēlēšanās zaļie pēķšņi pateica, ka Rīgā startēs apstākļos, un nebija tā, ka visiem patiktu par 100%. Mums bija jauns premjera kandidāts (Uģis Mitrevičs – red.), kas iepriekš politikā nav bijis ļoti aktīvs, izņemot Siguldu. ZZS premjera kandidāts (Aivars Lembergs – red.) ir ļoti spilgta personība, *Apvienotajam sarakstam* arī ir spēcīgs līderis Kurzemē (Uldis Pīlēns – red.).

No vadošajām partijām cilvēki cietīs

Gatis Rozenfelds, Latvija pirmajā vietā:

– Esmu mazliet bēdīgs. Rezultātus sagaidījām mājās ar ģimeni. Cerēju, ka būs labāki. Sajūta tāda, ka nekā diži nemainīsies. Pārsvārā bija skaidrs, ka piecas sešas partijas ir vienotas un par tām tiks balsots. Izskatās, ka rezultāti varētu būt viltoiti. Tos ietekmēja arī tas, ka mūsu partija tiek apmelota, arī pats Šlesers. Bet tas vienalga ir labs rezultāts. Kaut gan jociģi: kad paklausās,

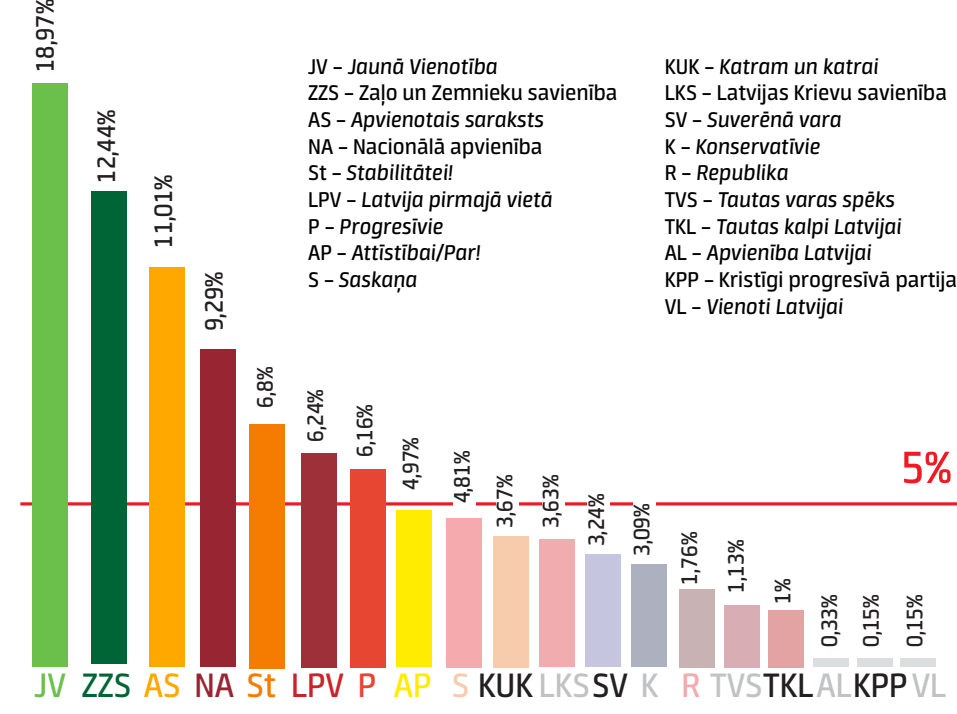
ko cilvēki runā, daudzi negrib valdībā redzēt vadošās partijas. Bet varbūt tā domā mans cilvēku lokš, citi laikam citādāk.

Uldis Pīlēns no *Apvienotā saraksta* nospēja diezgan lielu lomu. Cilvēki lika cerības uz izmaiņām. Dzirdot pirmās uzrunas no *Apvienotā saraksta*, ka tas ies kopā ar *Jauno Vienotību*, likās, ka *Jaunā Vienotība* uztaisījusi vēl vienu partiju – gaišo, par ko cilvēki vēlē. Tā apvienosies ar valdošajiem, un rezultāts būs tieši

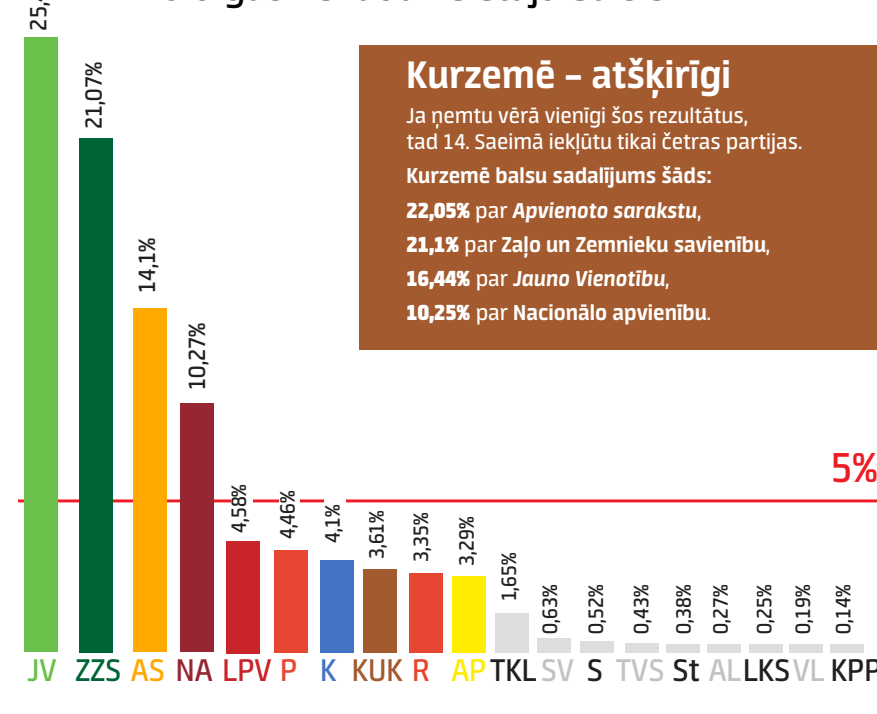
tāds pats, kāds jau bija. Izskatās, ka ZZS kopā ar koalīciju neies. Par viņiem balsoja otra daļa vēlētajū, kuri vēlas labāku dzīvi un savlaicīgu veselības aprūpi. Viņi būs opozīcijā.

Izskatās, ka cilvēki ir nobiedēti. Domāju, ka no vadošajām partijām cietīs vēl daudzi. Būs lielāki rēķini, augstāki nodokļi, lielāks valsts parāds, maksas veselības aprūpe. Tā ir realitāte, jo ievēlētā vara uz to iet.

Provizoriskie 14. Saeimas vēlēšanu rezultāti

Kuldīgas novada vēlētāju balsis

Kurzemē – atšķirīgi

Ja ņemtu vērā vienīgi šos rezultātus, tad 14. Saeimā iekļūtu tikai četras partijas. Kurzemē balsu sadalījums šāds: **22,05%** par *Apvienoto sarakstu*, **21,1%** par Zaļo un Zemnieku savienību, **16,44%** par *Jauno Vienotību*, **10,25%** par Nacionālo apvienību.

Sevi pasargāt nav sarežģīti

Pērnajā apkures sezonā no septembra līdz maijam Kuldīgas novadā bijuši 19 izsaukumi, kuros dūmvadā dega sodrēji, vēsta Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD). Šovasar tāds bijis viens, bet, visticamāk, skaits augs, jo apkures sezona tikai sākas.

VUGD pārstāve Viktorija Gri-buste skaidro, ka, iestājoties ru-denim, ugunsdzēsēji nemainīgi saņem vairāk tādu izsaukumu, kuru cēlonis ir netīriti dūmvasdi, bojātas un nepareizi lietotas ap-sildes ierīces. Tamdēļ VUGD ne-pagurstoši atgādina iepriekš izfi-rīt dūmvadus, pārbaudīt apkures ierīces un ierīkot dūmu detektor-us, turklāt katrā privātmājā jā-būt ugunsdzēsamajam aparātam. Tā ir elementāra piesardzība un atbildīga rīcība. Tik vienkārši ir sevi pasargāt no nelaimes, kas var izcelties, nepareizi izmanto-jot krāsnis, plīti vai elektriskos sildītājus.

SKURSTENIS JĀTĪRA KATRU RUDENI

Sadegot jebkuram cietajam ku-rināmajam, uz skursteņa iekšējās virsmas veidojas kvēpu, sod-rēju un darvas nosēdumi. Ja tos savlaicīgi nenofīra, labākajā gadījumā aizau-gums padara krāsnis vai plīti darbību mazāk efek-tīvu un tās sliktāk kuras, bet sliktākajā gadījumā tas var beigties ar to, ka nosēdumi sadeg.

Tie, kuri sodrēju deg-šanu skurstenī ir piedzi-vojuši, to atceras ar šaus-mām un neko tamlīdzīgu piedzīvot vairs nevēlas. Sekas var būt tādas, ka visā skursteņa garumā var veidoties plaisas, pa kurām uguns var nokļūt līdz ēkas konstrukci-jām un tās aizdedzināt. Privātmāju īpašnieki, ja viņiem ir attiecīgās prasmes, skursteņus var tīrīt paši. To vajadzētu izdarīt līdz intensīvās apkures sezonas sākumam – 1. novembrim.

NEDEDZINI VISU, KAS PA ROKAI!

Viena no lielākajām kļūdām, kādu cilvēki pieļauj un kamdēļ dūmvadus sodrēju kārtā veidojas ātri, ir tas, ka viņi krāsnīs dedzi-na visu, kas lieks. Skursteņslau-ķis Elijs Bite *Kurzemniekam* stāstījis: viņam nācies redzēt, ka krāsnis tiek kurināta pat ar vecām drēbēm, nerunājot par lakotu, krāsotu mēbeļu pārpalikumiem.

Nedeziniet tās krāsnī – tas no-dara ļaunumu, jo apkures iekārtai, jo dabai, jo pašam, jo ar dūmiem gaisā nonāk ķīmiskas vielas, kuru daļiņas pēcāk nosēžas uz zemes tuvākajā apkaimē. Arī glancētie žurnāli nav labākais materiāls, ko dedzināt. To apdru-kāšanai izmanto dažādas ķīmisk-as krāsvielas un lakas.

Par šo sezonu skursteņslauķis

ir mierīgs, jo prog-nozē, ka malkas un granulu cena kritīsies un tie, kuriem malka vajadzīga, to jau ir sagādājuši. „Es paredzu, ka cena nekad vairs nebūs tik zema, kāda tā bija agrāk, bet tik augsta kā šobrīd arī vairs nebūs,” saka E. Bite. Viņa desmit gadu no-vērojumi ir tādi, ka cilvēki pret ugunsdrošību kļuvuši daudz atbildīgāki. Pa kādai jaunai mā-jai kādu skurste-ņu tīrīšanas reizi izlaižot, bet tādu esot ļoti maz. Vis-apzinīgākie ir pen-sionāri, kuri dūm-vadu un krāšņu

Malkas cena uzkāpusi debesīs, bet ir cerība, ka tā stabilizēsies. Jāatceras, ka nepiemērots kurināmais bojā gan krāsnis, gan dzīves vidi.

tīrīšanu piesaka jau laikus.

UZMANĪT MALKAS PLĪTI

Malkas plīts nereti ir gan sil-tuma avots, gan vieta ēdiena pagatavošanai, bet tās derīguma termiņš nav bezgalīgs. Var izdegt cepeškrāsnis metāla apšuvums un parādīties spraugas. Ja tās ir, pastāv risks, ka telpā var ieplūst dūmi vai tvana gāze. Arī plīts ik pa laikam jāatjauno, rūpīgi aiz-smērējot plaisas, nomainot, ne-vis salāpot izdegušo cepeškrāsnī, nostiprinot durtiņas.

ARĪ JAUNĀS KURTUVES JĀKOPIJ

Ilgdedzes cietā kurināmā ierī-ces, centrālapkures krāsnis un dūmvasdi jātīra vēl vienu reizi ap-kures sezonā (no novembra līdz martam), kā arī ik pa pieciem ga-diem vajadzīgs sistēmas tehniskā stāvokļa novērtējums, ko var paveikt speciālists. Savukārt, ja mājās siltumu gādā gāzes katls, tam profilaktiska apskate un ap-kope vajadzīga reizi gadā, ja vien ražotājs nav noteicis citādi. Ja apkures ierīce bijusi atslēgta ilgāk par sešiem mēnešiem, ārpus kārtas jāpārbauda dūmgāzu no-vadīšanas un ventilācijas kanāls.

ELEKTRISKIE SILDĪTĀJI – RISKANTI

Nav noslēpums, ka daudzi, gaidot apkures sezonu, mājok-ļus apsilda ar elektriskajām ierīcēm. Par laimi, ir pagājuši tie laiki, kad teju katrā mājā bija tā sauktā saulīte – elektriskais sil-dītājs ar spirāli, kas bija ārkār-tīgi ugunsdrošs. Bet arī mūs-dienu sildītāji jāpārbauda. Tāpat jāatminas: ja ēka ir veca un elek-troinstalācija tai nav mainīta, mūsdienu ierīcēm tie var nebūt piemēroti, var pārkarst un izrai-sīt ugunsgrēku.

KĻŪDAS AR TAUPĪBAS KRĀSNĪ

Uz tā sauktajām taupības krās-nīm tāpat attiecas virkne drošības noteikumu. Ja krāsnis ir lietota, pirms sezonas jāizsauc speciā-lists, kas var būt arī skursteņslau-ķis, kurš iekārtu novērtē. Nekas nav mūžīgs – metāla detaļas var nolietoties. Visbiežākā kļūda ir tā, ka ierīce tiek pievienota ne-vis skurstenim, bet siltummūrim. Sekas var būt tādas, ka dūmva-dā un ejās aizvien intensīvāk sāk veidoties nosēdumi (sodrēji, darva), kas var aizdegties, un mūris arī nesils. Krāsnis pievie-nošana jāuztic skursteņslauķim, jo viņš atradīs īsto vietu un iz-sniegs sertifikātu, ka dūmvadam pievienots pareizi. Ja kāds krāsnī vai plīti nojaucis un sienā rēgojas melns caurums, pa kuru kādreiz ir izvadīti dūmi un tvana gāze, pats tam pieslēgt jauno apkures ierīci nedrīkst. Arī tad jāsauc skursteņslauķis, lai viss būtu dro-

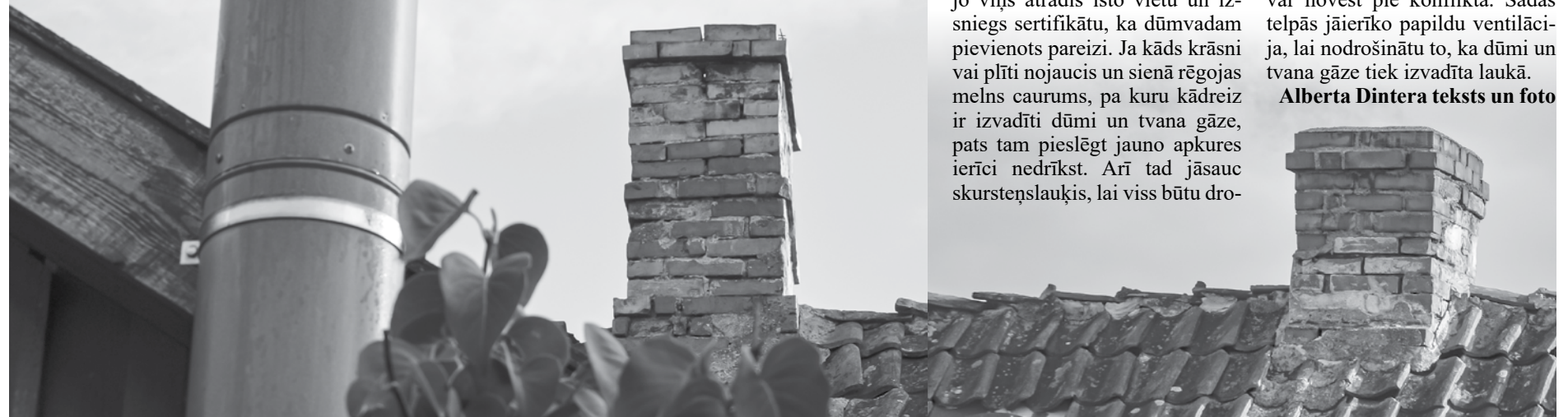
Mazs taupības krāsnis jāuzmana. Pārkurināšana un nepareiza pievie-nošana dūmenim var būt iemesls dažādām problēmām.

ši un pēcāk nebūtu problēmu ne ar VUGD, ne kaimiņiem.

VENTILĀCIJAI JĀBŪT

Ņemot vērā kurināmā cen-s neprognozējamību, kādam var ienākt prātā daudzstāvu mājas dzīvoklī ierīkot ar malku vai bri-ketēm apkurināmu taupības krās-ni, bet tas nebūs labākais. E. Bite uzsver, ka visas telpas jaunai krāsnij nav piemērotas. Agrāk celtajos daudzstāvu namos logi ielikti tā: ja nu kas, tie pat aiz-vērti nodrošina gaisa plūsmu. Ta-gad, kad cilvēki cenšas mājokļos ielikt hermētiskus logus un dur-vis, gaisa plūsmas nav. Ja šādā telpā ierīkos krāsnis, var rasties problēmas: vilkme būs nevis uz āru, bet pretējā virzienā, līdz ar to krāsnis dūmos. Tāpat dūmi var ieplūst kaimiņu dzīvoklī, un tas var novest pie konflikta. Šādās telpās jāierīko papildu ventilāci-ja, lai nodrošinātu to, ka dūmi un tvana gāze tiek izvadīta laukā.

Alberta Dintera teksts un foto

Mežaine izaicina atkal

„Izaicinājums „Mežaine” mudina izkāpt no komforta zonas, lai kopā ar zemessargiem dotos piedzīvojumā un parādītu savas prasmes un enerģiju,” tā Latviešu Virsnieku apvienības ceļojošā kausa izcīņā Mežaines poligonā teica Zemessardzes Kurzemes brigādes komandieris Andris Rieksts.

Pasākuma mērķis ir sadarbībā ar zemessargiem un karavīriem uzrunāt un aicināt komandās potenciālos zemessargus. Sacenšoties dažādos pārbaudījumos 13 kontrolpunktos, varēja iepazīt Zemessardzes uzdevumus un ikdienu. 4. Kurzemes brigāde kopā ar Latviešu Virsnieku apvienību to organizē sesto reizi, bet šajā poligonā – trešo. „Novēlu noticēt savām spējām un uzzināt daudz interesanta. Zemessardzē jūs esat gaidīti, jo te ir vieta personības izaugsmei,” dalībniekiem teica

brigādes komandieris.

Zemessardze – tā ir iespēja ikvienam Latvijas pilsonim saliedētā komandā ne tikai apgūt militārās pamatiemaņas, bet arī iegūt noderīgas zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas, lai krīzes situācijā aizsargātu savu ģimeni un aizstāvētu Latviju.

Kandidātam ir jābūt Latvijas pilsonim no 18 līdz 55 gadiem ar valsts valodas zināšanām vismaz vidējā (B1) līmenī, ar atbilstošu veselības stāvokli un sākotnējo fizisko sagatavotību. Lai pieteiktos, jāsaņem ar tuvāko Zemessardzes vienību, zvanot 1811, rakstot e-pastā (esizemessargs@mil.lv) vai ierodoties vienībā. Vairāk: www.esizemessargs.lv, informē Zemessardzes 4. Kurzemes brigādes štāba komunikācijas daļas sabiedrisko attiecību speciāliste Guna Pričina.

Alberta Dintera teksts un foto

Lai gan no rīta visu apkaimi klāja migla, dienā laiks uzlabojās un kļuva tik silti, ka dalībniekiem ļāva sacenšības izbaudīt par visiem 100 procentiem.

Turpinot tradīciju, kad Zemessardzes 30. gadadienā sacensību dalībnieki poligonā Mežaine iestādīja 30 liepu aleju, arī šogad tā papildināta ar jaunām liepiņām un ozoliem.

Daudzi jaunieši atzina, ka iestāties Zemessardzē ir gatavi, jo tieši šīs sacensības viņus mudinot uzzināt vairāk.

DĀRZĀ

Kas jāzina par gurķu fizioloģiskajām slimībām

Lai arī gurķi nu jau no dobēm pārceļojuši uz burkā, šī informācija var noderēt – zināšanas nekad par skādi nenāk.

Tātad – par augu slimībām.

Tās iedala divās grupās – infekcijas un fizioloģiskās. Infekcijas slimības ierosina sēnes, baktērijas, vīrusi un citi mikroorganismi. Fizioloģiskās slimības ir tad, ja augam trūkst kādas barības vielas vai ir nepiemēroti augšanas apstākļi. Daudzas slimības ierosina vairāki faktori. Ir vairākas fizioloģiskās slimības, kas var parādīties uz gurķu augļiem.

LAISTĪŠANA

Gurķu laistīšana nav tik vienkārša, svarīgi nodrošināt to vienmērīgu, periodisku un pareizā apjomā.

GURĶU PLAISĀŠANA

Šo slimību veicina strauja mitruma režīma maiņa augsnē. Augsnei izžūstot, samazinās ūdens plūsmas un augšanas ātrums. Ja augsne tiek cītīgi salīta, tad augs strauji uzņem ūdeni un piepilda šūnas. Ja šis process notiek pārāk ātri, tad veidojas plaisas augļa mizā un mīkstumā, un tas pasliktina izskatu, bet ne garšu. Plaisas var veidoties arī stumbrā. Tās augļa mīkstumā var veidoties arī no bora deficīta.

EDĒMA JEB TŪSKA

Tā ir ļoti komplicēta fizioloģiskā slimība. Edēmu veicina regulāra gurķu stādu pārļautīšana un augsts gaisa mitrums. Mitrums substrātā stimulē augu ņemt ūdeni, bet augsts gaisa mitrums kavē transpirāciju, kā rezultātā augs ūdeni dzer, bet tas netiek izvadīts. Ūdens uzkrāšanās rezultātā veidojas uz augļiem brūni punktiņi – līdzīgi kā cilvēkam pinnes.

Edēma var veidoties arī tad, ja augļi ilgstoši stāv uz mitras augsnes. Augļi caur mizu uzsūc ūdeni un veido līdzīgus simptomus. Šādi augļi ir vizuāli neglīti un arī negaršīgi.

LAIKS, BIEŽUMS UN APJOMS

Gurķiem mitrums nepieciešams proporcionāli gaismai un temperatūrai. Tas nozīmē, ka gurķus vēlams vairāk laistīt pa dienu. Ja dienā gurķiem ir optimāls mitrums, bet naktī pārbaģāts, tad augļiem notiek citāda

augšana un šūnu veidošanās. Augļiem var veidoties netipiska forma, no tipiska šaura un gara gurķa var veidoties īsi un resni. Augļi ir atšķirīgi, bet garšīgi. Vēl, ja ir mitruma pārbaģātība, var veidoties gluda miza un balts gals, šādi gurķi nav skaisti un ir negaršīgi. Ja augi būs izmīsuši pēc mitruma, tad tie veidos saknītes uz to pusi, no kuras nāk ūdens, un var aizsprostot laistīšanas sistēmu. Ja augam trūkst mitruma, tad gurķu augļi veidosies mīksti. Protams, šādus augļus var ēst, bet tie ir mīksti un viegli saspiežami.

SĀĻU KONCENTRĀCIJA AUGSNĒ

Tā regulē ūdens plūsmas ātrumu un līdz ar to arī augšanas ātrumu. Ja tā augsnē būs zema, tad visi procesi notiks ļoti ātri,

tai skaitā augļu augšana, bet gurķi būs ūdeņaini un bezgaršīgi. Ja gurķi augs vidējā sāļu koncentrācijā, augļi augs lēnāk, bet būs saldāki un garšīgāki. Ja substrātā būs ļoti augsta sāļu koncentrācija, augšana praktiski apstāsies, bet traģiskākais ir tas, ka arī ūdens plūsma apstāsies un sāks dzeltēt lapu malas, veidoties dzeltenī, izplūduši pleķi no lapas malām uz centru un gurķiem pie kātiņa sāks žūt miza, padarot augļus vizuāli nesmukus.

Ja sāļu koncentrācija ir pārāk augsta, tad notiks tā saucamā sakņu apdegšana. Šajā procesā ūdens tiek ņemts no saknēm, tās paliek dzeltenīgi brūnas vai brūnas, atsevišķas daļas pat sakalst, jo tiek izvilks viss ūdens. Līdzīga situācija notiek ar stumbru pie augsnes – no tā tiek izsūks ūdens un tas sakalst, ja ir ļoti augsta sāļu koncentrācija substrātā.

TEMPERATŪRA

Tā ir svarīgs faktors, kas nodrošina fizioloģiskos procesus. Gurķiem, augot ļoti lielā karstumā ar vidēju vai augstu sāļu koncentrāciju, var notikt soberizācija – ķīmisks process, kura rezultātā saknēs tiek ražots vaskas, kas pēc tam izdalās uz augļiem.

Augļi izskatās pelēki noputējuši, protams, šādus augļus nomazgājot un norīvējot tiem vasku, tie izskatās zaļi un spīdīgi.

Soberizāciju ierosina faktors, kad augs ūdeni vēlas dzert vairāk, nekā tas ir pieejams, vai arī vairāk, nekā spēj padzerties. Soberizācija ir aizsargmehānisms, lai saglabātu augā ūdeni.

Risinājumi: biežāk laistīt, samazināt transpirāciju, samazinot lapu skaitu stādam vai samazinot temperatūru.

GAISMA

Tā ir nepieciešama fotosintēzes ķīmiskajam procesam. Ja augam trūkst gaismas, tad hlorofils (zaļie pigmenti) transformējas leikoplastos (baltajos pigmentos). Ja uz auga ir gan balti, gan zaļi pigmenti, tad tas nozīmē, ka stādījums ir sabiezīnāts. Ja stādā visi gurķi ir balti vai blāvi zaļi, tas nozīmē, ka augam trūkst barības vielu un augsne ir praktiski tukša no visiem barības elementiem. Augu tūlītēja samēslošana gurķu krāsu neuzlabo.

Edgars Cirša, LLKC Kuldīgas konsultāciju biroja dārzkopības konsultants

Iemācīt mīlēt vijoli un labi spēlēt

Nesen Kuldīgas Mākslas namā skanēja savijņojošs vijolmūzikas koncerts, veltīts E.Vignera Kuldīgas mūzikas skolas un jau pensionētajai pedagoģei MĀRĪTEI CINOVSKAĪ. Šādu dāvanu, viņai aizejot pelnītā atpūtā, sarūpējusi kādreizējā kolēģe Stella Pavloviča, no tuvienes un tālienes saaicinot bijušos audzēkņus, kuriem M.Cinovska iemācījusi mūziku un vijoli mīlēt tā, ka tā nav aizmirsta, lai kādās profesionālajās gaitās katrs ietu.

JAU SKOLAS LAIKĀ

M.Cinovska dzimusi Liepājas pusē, tur augusi un skolojusies, gājusi mūzikas skolā. Tolaik pamatskolā bijušas tikai septiņas klases. Kad Mārīte tās pabeigusi, notikusi pāreja uz astoņu klašu pamatizglītību, tādējādi vajadzējis papildus mācīties vakarskolā, lai turpinātu mācības E.Melngaiļa Liepājas mūzikas vidusskolā.

Vijolspēli viņa apgūvusi pie skolotāja Ludvīga Bertovska. Jau tad kāpusi uz lielās skatuves – piedalījies mūzikas vidusskolas pedagoga simfoniskajā orķestrī vasaras koncertcīklā *Liepājas vasara*, kā arī spēlējusi Liepājas teātra orķestrī.

Bijušie kolēģi Mārīti raksturo kā ļoti prasīgu pret savu darbu, vienlaikus viņa priecājusies par kolēģu panākumiem. Īpašu uzmanību pievērsusi vijolnieku stājai, un šajā jomā arī citi kolēģi varot daudz no viņas pamācīties.

SĪKĀ AUGUMA DĒĻ

„Skatuves kultūra vismaz manā laikā bija svarīga mācību daļa,” teic pensionētā skolotāja. „Prieks, cik labi audzēkņi izskatās – ir stalti, ar apburošu smaidu! Šķiet, ka viscaur izstāro prieku. Es augumā tāda ļoti sīka biju. Mūzikas vidusskolā ar dokumentiem vajadzēja pierādīt, cik man gadu, citādi neticēja. Pirms uzstāšanās trīcēju kā apšu lapiņa – smaidīga uz skatuves negāju. Atceros koncertu Liepājas Svētās Trīsvienības baznīcā. Pati par sevi jau tā ir liela, bet tad likās milzīga – vēl tagad tur bailīgi jūtos. Tā mazā auguma dēļ jutos nedroši.”

MAMMAS SAPNIS

Ceļš mūzikā kopš mazotnes ievirzījies, pateicoties mammai, kura daudz un smagi strādājusi, jo vajadzējis samaksāt par deviņu kvadrātmetro dzīvokli, Mārīti vienai audzināt un izskolot. „Tēvu esmu redzējusi tikai no mugurpusēs – aizejot,” nosmej

„Bez emocijām nevar – to saviem audzēkņiem vienmēr esmu mācījusi,” teic pensionētā Kuldīgas vijolspēles skolotāja Mārīte Cinovska.

M.Cinovska. „Mamma reizēm aizrādīja, ka es raksturā esot kā tāds polis (tēvs bija šīs tautības). Bet es viņu tikpat kā netiku satapusi un nebiju runājusies. Tā bija mammas vēlme, lai mācos spēlēt vijoli. Savulaik viņa pati bija mūzikas vidusskolā mācījusies vijolspēli un dziedāšanu, turklāt kopā ar vēlāk slaveno solistu Edgaru Zveju. Draudzene uzdāvinājusi labu lielu vijoli – es uz tās vēl tagad spēlēju. Sarežģītie apstākļi neļāva mammai sapni par mūziku piepildīt, tāpēc sūtīja mācīties mani. Arī viņa tāda smalcīņa bija. Dienā strādāja par krāsotāju, vakarā mājās šuva, lai piepelnītos. Blakus es tajos deviņos kvadrātmetros – darr, darr, darr – šujmašīnas klaboņā mācījies spēlēt vijoli. Mamma mani daudz netramdīja, varbūt kādu reizi novilkā, ka kaut kas aizgājis greizi. Bargāka kļuva, kad negribēju mācīties un raudāju. Nokomandēja, bet uzreiz pievilka sev klāt, lai samīļotu: „Ak, tu, manu mīļo Čaukstīt! Nu, nāc uzspēlēsim kopā!” Nezinu, kāpēc bērniībā tā iesauca.”

UZ PILNĪGI SVEŠO KULDĪGU

Kļūt par skolotāju bijusi Mārītes pašas izvēle. Tajos laikos pieticis ar mūzikas vidusskolas diplomu, tikai komjaunatnē vajadzējis obligāti iestāties. Iepriekš ne mamma mudinājusi, ne pašai tas prātā nācis. Augstākās izglītības prasības sākušās šajā gadsimtā. Tad arī M.Cinovska pēc 30 gadiem skolā *piemācījusies* Liepājas Pedagoģijas akadēmijā, lai turpinātu strādāt par skolotāju.

Padomju gados bijis spēkā noteikums, ka pēc profesijas apgušanas zināms laiks jānostrādā tur, kur mācību iestāde norīkojusi. Liepājas mūzikas skolas absolventi togad norīkojumus lozējuši. Mārītei tāpījies Kuldīgas mūzikas skola – pilnīgi svešā pilsētā. Tā jaunā skolotāja 1968. gada vasarā šeit ieradusies ar koferīti, kurā salikta visa necilā iedzīve, un sākusi dzīves un darba gaitas. Ar domu, ka kaut kā jau tos trīs gadus izturēs un tad varbūt brauks atpakaļ.

„Es vēl ilgi biju bērnišķīga. Sākumā dzīvoju mūzikas skolas trešajā stāvā, logi bija uz vecā

kinoteātra pusi. Naktīs bail palikt vienai, nekur negāju. Vakarā izklāju saliekamo gultu, no rīta tā jāsavāc, jo turpat notika stundas. Vēlāk ieradīja dzīvokli Smilšu ielā netālu no skolas. Pamazām sāku Kuldīgu un tās cilvēkus iepazīt. Protams, ilgajos gados esmu kļuvusi par īstu kuldīdznieci un citu dzīvesvietu vairs nevaru iedomāties.”

SAVĒJIE MĀCĪJĀS PAŠI

Vēlāk jaunā skolotāja iepazīsies ar kuldīdznieku Jāni Cinovski un apprecējusies. Šeit izaudzināta meita Agnese un dēls Sigmārs. Jānis sievai mazliet pārmetis, ka laiks par daudz veltīts audzēkņiem un lieki atdots arī privātsundās, maksu neprasot. Savā ziņā vīrs mācējis noteikt, kurš ieguldījumu spēš, bet kurš nespēs novērtēt, jo tā vijole nemaz neinteresē. „Bet skolotājam taču jāgādā, lai audzēknis eksāmenus noliek labi,” tā M.Cinovska. „Var jau būt, ka ar saviem bērniem mājās strādāju mazāk. Dēls mācījās klarneti, pateicu, ka mūzikas skola jāpabeidz, un viņš to arī izdarīja. Agnese izmācījās klavieres. Apsoļīju, ka tālākā izvēle pašu ziņā. Skolotājam nav viegli, jo kolēģis var aizrādīt, ja paša bērni mācās slikti.”

EMOCIJĀM JĀBŪT

Rudenī S.Pavloviča bijušos audzēkņus M.Cinovskai par pārsteigumu sapulcinājusi cīklā *Satikšanās mūzikā* un koncertam devusi simbolisku nosaukumu *Da capo*. Šo itāļu terminu mūzikā lieto tam, lai kādu daļu atkārtotu no sākuma. Skanēja skolotājas iemīļotās melodijas: dažādu autoru rakstītās *Ave Maria*, Endrjū Loida Vēbera *Atmiņas*, Dmitrija Šostakoviča *Romance*, Aleksandras Pahmutovas un citu komponistu melodijas. Arī diezgan daudz tango – kā viens no skaistākajiem mīlestības mūzikas žanriem. Jo bez mīlestības nevar arī nostrādāt tik

bagātīgu darba mūžu.

M.Cinovska atzīst, ka vispirms ikvienam pašam darbs jābūt. Ar to arī jābūt – iemācīt mīlēt mūziku, vijoli, un tad arī spēle padožas. „Audzēkņiem vienmēr esmu mācījusi spēlēt izjusti, lai būtu emocijas,” uzsver M.Cinovska. „Var nedaudz kļūdīties spēlē, bet nevar stāvēt uz skatuves kā sālsstabs, jo klausītājs koncertā galvenokārt paņem emocijas. To sol vai mi varbūt nepamanīs. Tas ir nozīmīgi konkursā ekspertiem. Man viscaur dzīvē valda emocijas. Varu raudāt par visu ko, klausoties savijņojošu mūziku, redzot bez mājām palikušu kaķi... Un, ja ir prieks, tad arī no sirds smejos.”

AR SASNIEGUMIEM

Ilgajos gados gan izglītībā, gan vispār dzīvē daudz mainījies: „Jaunā paaudze negrib grūtības, bet mācīties mūzikas skolā arī tagad nav viegli. Nevienam jau nevēlas grūtības, bet manā laikā nebija izvēles. Atceros, kā skolniecīni vakaros nāca uz stundām: dažam labs gabals jānostaigā ar kājām, jo ar mašīnu jau tā nevadāja kā tagad. Bet bērni daudz nečīkstēja – ņēma pretī, ko devu.” Devums labi atspoguļojies audzēkņu konkursu sasniegumos – darba gados to bijis daudz. Padomju laikā ar vijolnieku ansambli koncertēts gan Latvijā, gan citur toreizējā Padomju Savienībā. Pēc neatkarības atjaunošanas braukuši uz Rietumu valstīm.

Pēc aiziešanas pensijā skolotāja nezina, cik bieži vēl vajadzēs vijoli spēlēt. Varbūt neatteiks, ja kādam bērnam vajadzēs palīdzēt mācībās. No mammas mantoto vijoli jau nu nepārdos. Gan toreiz, gan tagad pie laba instrumenta tik vienkārši nevar tikt. Kādreiz nav bijis naudas, bet tagad pārdošanā nav labu instrumentu: „Tās, kas veikalā, jau ir nevis vijoles, bet pagales.”

KOLĒĢI UN AUDZĒKŅI STĀSTA

MARUTA ROZĪTE, Kuldīgas mūzikas skolas kādreizējā direktore:

– Atceros, kad skolotāja ieradās ar ceļazīmi no Liepājas mūzikas vidusskolas. Tie bija skaisti laiki. Obligāti bija jānostrādā trīs gadi. Kā zinām, skola ir viena lieta, dzīve – pavisam cita. Skolotāja augusi kopā ar mums visiem, smēlusies zināšanas un mācījusi jaunos. Tā pagājuši 55 gadi. Vairāk nekā pusgadsimtā gājis visādi, jo dzīve jau nav rožu dārzs. Galvenais ir tikt pāri un dzīvot tālāk. Saku lielu paldies par nostrādātajiem gadiem! Savulaik, direktoriem satiekoties, bieži nācās dzirdēt sūrošanos, ka skolotāji atkal nomainījies. Bet Kuldīgā nemainījās. Nezinu, vai šajos laikos tas ir labi, bet tieši uz tādiem pieredzējušiem skolotājiem skola labi turējiesies.

ALISE JAUNBRŪNA, Ēdoles pamatskolas pedagoģe:

– Man visvairāk atmiņā palikusi tā milzīgā atdeve un enerģija, ar kādu skolotāja Cinovska strādāja. Sestdienas vienmēr tika pavadītas mūzikas skolā, cītīgi gatavojamies konkursiem. Stingra un prasīga – to jau daudzi atzīst. Vienlaikus stingrība nebija tāda barga, nospiedoša. Drīzāk sirsnīga, jo gribējās paklausīt un kārtīgi iemācīties. Mūzikā nestrādāju, bet varu teikt lielu paldies, ka vijoli neesmu malā nolikusi – joprojām varu koncertā saspēlēt ar citiem un nospēlēt solo.

MAIJA APINĪTE, Liepājas simfoniskā orķestra vijolniece, strādā Liepājas Mūzikas un mākslas dizaina vidusskolā:

– Man ļoti patīk braukt uz dzimto Kuldīgu gan spēlēt, gan ciemoties. Īpašs prieks ir satikšanās ar skolasbiedriem, pedagogiem. Man ar mūzikas skolu saistās labas atmiņas, jo šeit bija karjeras sākums. Pateicoties tieši Mārītei Cinovskai, spēlēju profesionālā orķestrī, mācu vijolspēli audzēkņiem un darbs man ļoti patīk. Pamatskolā vairums bērnu jau vēl nezina, ko darīs. Ļoti daudz atkarīgs no skolotāja. Būtībā daļa jauko atmiņu par astoņiem gadiem Kuldīgas mūzikas skolā un manu pašreizējo darbu ir skolotājas Cinovskas nopelns.

STELLA PAVLOVIČA, bijusī kolēģe:

– Ļoti prasīga skolotāja. Vispirms jānovērtē, ka skolā nodzīvots – nevis atstrādāts, bet tiešām nodzīvots – tik bagātīgs mūžs un labu vijolspēli pie viņas apgūvusi neskaitāmi audzēkņi. Ne visi turpinājuši gaitas mūzikā, bet ļoti daudzi vēl pēc gadiem desmit piecpadsmit spēj paņemt vijoli rokās un spēlēt. Zinu, ka nav viegli ikvienam tā iemācīt mīlēt mūziku.

PĀRDOD

Siltu divstābu **DZĪVOKLI** *Raidstacijā*, 4,5 km no Kuldīgas centra. Mainīti logi, durvis un santehnika. Mājā jauns automatizēts granulu katls. Tuvumā mežs un Ventas upe. Klusa, zaļa teritorija, droša vide. Autostāvieta. Cena: 34 500 EUR. Tāl. 29123988.

JAUNBŪVI Talsos (190 m²), zemi (1000 m²), telpas nav izbūvētas, cena: 50 000 EUR. Iespējama maiņa pret mežu vai zemi. Tāl. 26129919.

Rokas stumjamo, velkamo **ARKLU**. Tāl. 20345816.

Pārdod ar piegādi sausu, skaldītu **MALKU**. Tāl. 29249578.

SIA *AJG plus* pārdod sažāģētu nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

MALKU maisos, kravās. Tāl. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tāl. 27885688.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tāl. 29428876.

Sausu **MALKU**. Tāl. 29254530.

GRANTI, SMILTĪ. Tāl. 27101850.

Lauku vistu **OLAS**. Tāl. 26211023.

KŪTSMĒSLUS, trūdzemi, kūdru, mulču maisos. Tāl. 29560885.

DAŽĀDI

CELTNIEKU brigāde maina jumtus, dažādi koka darbi, fasādes apdare, materiālu piegāde. Tāl. 22451975.

Sertificēts **TAKSATORS** profesionāli izgatavos inventarizācijas lietu jūsu mežam. Cena: 60 EUR! Piedāvājam arī **MEŽAUDZES** novērtēšanu, cirsmu dokumentācijas sagatavošanu, īpašuma robežu, kupicu ierīkošanu un atjaunošanu, bezmaksas konsultācijas. Strādājam visā Latvijā! Tāl. 25731315.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. **PĒRKAM** šķeldošanai zarus, zāģētavu atgriezumus, gatavo šķeldu, skaidu. Tāl. 29150380.

IZIRĒ

Vienistabas **DZĪVOKLI**. Tāl. 20345816.

VAJADŽĪGI

SIA *Skrunda* (46103000821) aicina darbā **GALVENO GRĀMATVEDI**. Samaksa: 1100 EUR. Tāl. 27498422.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS attīra no krūmiem laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsmu atlikumus, šķeldojamo materiālu.
☎ 25 622 293

PĒRK

Vietējais uzņēmums pērk **LIELAS MEŽA PLATĪBAS**: izcirtumus, jaunaudzes un briestaudzes. Augstākās cenas! Tāl. 25731315.

Pērkam augošus **KOKUS** mežā, paši zāģējam, izvedam. Samaksa tūlītēja. Tāl. 20219102.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS**, jērus, zirgus. Iepērkam arī bioloģiskos lopus. Samaksa tūlītēja. Tāl. 20238990.

SIA *Valinda* pērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tāl. 29434034.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

Visu veidu **PADOMJU TEHNIKU**: kombainus *Niva, Jeņisej*; automašīnas *GAZ, ZIL, MAZ, KamAZ, KrAZ*; kāpurķēžu traktoros *DT-75, 74, T130, T150, T170*; ritenetraktoros *T150, T40AM, MTZ80, 82, JUMZ*; ekskavatorus *EO*. Tūlītēja samaksa skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu. Tāl. 27347347.

BRIEŽU RAGUS. Brauc pakāj. Tāl. 29886349.

Iepērk **ĀBOLUS** Aizputē. Tāl. 22002672.

Viss par reklāmu
Kurzemniekā!

Tālrunis 63324881.

LĪDZJŪTĪBAS

*Daudz ir Dieva dārzos ziedu,
Pacel acis: gaisma mirdz.
Tomēr skaistākais no visiem –
Mātes svētums, mātes sirds.*

/V.Mora./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Rasmiņai, mammīti zemes klēpī guldot.

Bergmaņu ģimene

*Es redzēju sav' māmiņu
Pār kalniņu aizvedam,
Grūši pūta visi koki,
Māmiņu vadīdami.*

/T. dz. /

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Rasmai Letauerei ar ģimeni, māmiņu mūžībā pavadot.

Ilgā un Ausma

*Tajās lapās,
Ko mūžības vēji nu šķirsta,
Paliek cilvēka mūžs.*

/Z.Purvs./

Izsakām līdzjūtību Andai Vizbulei un pārējiem piederīgajiem, JURI pēdējā gaitā pavadot.

Zemku ģimenes

*Gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd, tas paliek un mirdz.*

/V.Egle./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Kozmeijerai ģimenei, JURI zaudējot.

Ābeļu ciema kaimiņi

*Nekad tev darba nebija par daudz –
Tu tajā degi, citus sasildot.
Nu tava uguns aizdegs jaunās
audzes,
Kas ziedus noliek, tevi pieminot.*

/J.Jaunsudrabiņš./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Andai un tuviniekiem, JURIM mūžībā aizēnot.

Sekcijas kaimiņi

*Es aizeju un tomēr palieku.
Gan baltā saulē, gan zilā jūrā,
Gan šalcošā vējā – es esmu pie
jums.*

/Ā.Elksne./

Andiņ, izsakām visdziļāko līdzjūtību tev un ģimenei, JURI aizsaulē pavadot.

Alternatīvās sākumskolas kolektīvs

*Noriet saule vakarā,
Sidrabiņu sijādama;
Aiziet dusēt māmiņu
Baltā smilšu kalniņā.*

/T. dz./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Guntai, māmuliņai pavadot mūža miegā.
Kuldīgas KP zaļumsaimniecības kolektīvs

*Vējš piekļauvē ar tumsas spārnu,
Dziesm gaisma – klusums mūžu
sedz.*

/V.Kokle-Līviņa./

Patiesa līdzjūtība Maijai Būdeniecei, tuvu cilvēku zaudējot.

Deju grupa *Madaras*

*Nav kādas balss un soļu blakus,
Un rudens vējš top divkārt ass.*

/K.Apškrūma./

Skumju pilnajā laikā esam kopā ar Maiju, tuvu cilvēku zaudējot.

Rumbiņas līnijdejoņi

*Ir skumjas, kas acīs asaras rieš,
Ir atmiņas, kas visu dzīvi silda.*

/A.Skujīņa./

Maija, izsakām patiesu līdzjūtību, no dzīvesdrauga atvadoties.

Ansambļa *Pa vējam* kolektīvs

*Un balti vēji klusām meža malā
stāv,
Jo tiem nav atļauts tevi šodien
modināt.*

/O.Vācietis./

Visdziļākā līdzjūtība Maijai, dzīvesdraugu zaudējot.

PA Rumbiņa dziedāšanas kopa

Skumjās paziņojam, ka mūžībā aizgājis **ALFRĒDS JĀNIS TĀFELBERGS**. Izvadīšana trešdien, 5. oktobrī, 15.00 no Meža kapu kapličas. Piederīgje

MILITĀRĀS MĀCĪBAS "NAMEJS 2022" VISĀ LATVIJĀ
NO 5. SEPTEBRA LĪDZ 9. OKTOBRIM

Mācību munīcija un kaujas imitācijas līdzekļi rada troksni, bet neapdraud veselību un dzīvību. Atrodot mācību norises vietās nezināmus priekšmetus, tos aizliegts aiztikt un pārvietot.

LATVIJAS UN SABIEDROTO KARAVĪRU UN TEHNIKAS PĀRVIETOŠANĀS PA CEĻIEM, MEŽIEM UN LAUKIEM IR SASKAŅOTA UN NOTIEK MĀCĪBU IETVAROS.

KONTAKTTĀLRUNIS: + 371 29637064
WWW.MIL.LV WWW.SARGS.LV

LATVIJAS ARMĪJA

NACIONĀLE BRUNOTE SPĒKI

DĀRZĀ

Ārija Rudlpa,
agronome

Darbi no 4. līdz 11. oktobrim

4. oktobris. Sēšanai, stādīšanai un ražas vākšanai nelabvēlīga diena. Tāpēc labāk sakopt apkārtni.

5. oktobris. Sakņu diena. Novāc bietes, burkānus, pastinaku,

kāļus. Stāda kokus un krūmus. Sēj zaļmēslojumam rudzus. Pārjauc un sakārto komposta kaudzes.

6., 7. oktobris. Ziedu dienas. Novāc augļus un ogas. Spiež sulu, ražu konservē. Vāc materiālus floristikai. Apgriež noziedējušās ziemcietes. Ienes telpās istabas puķes, ja tas vēl nav izdarīts.

8.–10. oktobris. Lapu dienas. Laista gan telpaugus, gan ziemojošos, īpaši domājot par rodo dendriem, dekoratīvajiem skuj-

kokiem, no jauna iestādītajām peonijām. Ja līst lietus, tad rūpes par ārā augošajiem, protams, atkrīt. Novāc kāpostus un puravus. Ja vajag, apļauj zālienu, nogrābj lapas. Ja siltumnīca izvākta, nomazgā sienas un konstrukcijas.

11. oktobris. Augļu diena. Novāc augļus un ogas, ja dārzā vēl kas palicis. Konservē, skābē, saldē, kaltē – kā nu kuram patīk augļu un dārzeņu ražu sagatavot ziemas krājumiem. Stāda augļu kokus.

Viss vēderam, priekam un siltumam

Pēc divu gadu pārtraukuma sestdien Kuldīgā, Pilsētas dārzā un apkaimē, kā kārtīga dižandeļe atkal aizvadīts Hercoga Jēkaba gadatirgus. Ar lielgabala zalvi to atklāja pats hercogs ar hercogieni (Arvis Šaroks un Baiba Mālniece).

Sandra Kalēja no Ventspils pārdod dzintara rotas un ziepes.

Pie padurnieces Solveigas Zīles bērni taisa dekorīņus no pašas salasītiem čiekuriņiem.

Liepājas ielā spēlē Ventspils blumizeristi.

Katrīna Lauva no Rīgas Kuldīgā ir pirmo reizi un tirgo pašas radītus porcelāna traukus.

Raimondam no Siguldas atsaucība liela: izpirktas teju visas bezsēklu vīnogu šķirnes.

Skaidrīte Nagliņa no Alsungas cep sklandraušus. Pieprasījums liels.

Popenieks Roberts Biezenis pin grozu pie jelgavnieces Modras Melles no Skalu pinumiem.

Kaspars Sīmanis no Jaunpils viduslaiku sētas Hercoga Jēkaba tirgū katru gadu ierodas ar ceptiem riekstiem, 16. gadsimta bruņutērpu un šaujāmieročiem. Roku iemēģina gan sievietes, gan vīrieši, metot mērķi cirvi vai šaujot ar loku.

Ventspilniece Brigīta Liepiņa atvedusi darinājumus no suņu vilnas. Tā tiek vērpta arī tepat.

Piedāvājums kā parasti daudzveidīgs, sākot ar rudens veltēm, beidzot pat ar apģērbiem no suņu vilnas. Arī šoreiz ar saviem labumiem lepojās katrs novada pagasts, bijušā Skrundas un Alsungas novada ļaudis to darīja pirmo reizi. Labu gaisotni radīja kapelu mūzika un saulainā diena.

Sandra Kalēja no Liepājas atbraukusi ar dzintara rotām uz ziepēm no SIA *Hamber*: „Uzņēmums pieder vīram Harijam, viņš jau no padomju laikiem visu produkciju taisa. Dzintars nācis gan no jūras, gan pašu vecajiem krājumiem. Ir arī ziepes ar dzintara gabaliņam. Uz Kuldīgu braucam regulāri – mums patīk atmosfēra.”

Rīdziniece Katrīna Lauva pārdod traukus ar zīmolu *Katrīnas keramika*: „Paši tos radām no

porcelāna: krūzītes, bļodiņas un citus. Kuldīgā tirgojamies pirmo reizi. Cilvēki ir ieinteresēti kā jau patīkamā sestdienā. Parasti vairāk pērk krūzītes, taču šodien izpirkti sviesta trauki – šķiet, kuldīdznieki sviestu ēd vairāk nekā pie mums Rīgā. Tos viņi izvēlas klasiskajā baltajā krāsā.”

Brāļi Ēriks un Vilnis Vesēli no *Ventspils blumizeristiem* muzicē Liepājas ielā: „Dziedam vecākas latvju dziesmas, jo paši esam no šiem laikiem. Publika vienmēr laba. Kuldīgā esam otro reizi – pavasarī bijām uz pasākumu *Lido zivis*. Mums ir pacilāts garastāvoklis, jo ir arī Saeimas vēlēšanas. Es nobalsoju Kuldīgā, jo Ventspilī nespēju. Šodien spēlējam tikai līdz 14.00, jo piedalīties arī *Oktoberfestā* Ventspilī.” Raimonds no Siguldas tirgo

vīnogas: „Esmu atvedis kādas 40 šķirnes. Uz Kuldīgu braucu, kad aicina uz lielākiem pasākumiem. Trīs reizes gadā iznāk. Pircēju ir daudz. Šodien izpirktas bezsēklu šķirnes.”

Kaspars Sīmanis no Jaunpils viduslaiku sētas *Niedru lija* ļauj nogaršot ceptās mandeles: „Vīnā, cukurā un astoņās garšvielās pēc 16. gadsimta receptes. Vairo vīru spēku un sievu skaitumu! Šodien var arī šaut ar loku, arbaletu, uzmērīt 16. gadsimta bruņutērpu. Pie jums braucu gandrīz katru gadu. Galvenais, ka ir labs laiks, cilvēku daudz – viss, kā vajag!”

Skaidrīte Nagliņa no etniskās kultūras centra *Suiti* cep sklandraušus: „Šodien rādu procesu. Neviens rausis ilgi nestāv – tie, kas cepas krāsni, jau aizru-

nāti, arī nākamie. Krāsns šādam lielam pasākumam drusku par mazu – uz nākamo tirgu būs lielāka. Atmosfēra ļoti laba, cilvēku daudz!”

Brigīta Liepiņa no Ventspils vērpj dziju no suņu vilnas: „Kādreiz mācījies pīt ķoci, taču radās problēmas ar rokām, tāpēc pievērsos vērpšanai. Ideja par suņu vilnu radās tāpēc, ka mājās bija suns. Grūti gāja – divas nedēļas mācījies raudādama, taču beigās aizgāja! Tas ir interesants un meditātīvs process. Suņu vilna ir ārstnieciska, uztur siltumu – sala laikā uzvelkot tādu cimdu, tas tūlīt nesasilda, bet rada mātīgu siltuma sajūtu. Jo asāks adījums, jo labāk masē un uzlabo asinsriti. Cilvēki izvēlas pūkainos adījumus, jo tie ir skaistāki. Istenībā jāpērk asākie – šo vilnu iesaka

tiem, kam ir artrīts un apsaldējumi. Cilvēki piemin apkures dārdzību un izvēlas zeķītes, lai varētu šo krīzi pārvarēt. Te vērpju dziju kundzei no viņas garspavainā sunīša. Kuldīgā esmu kādu trešo gadu – pie jums vienmēr jauki!”

Modra Melle no Jelgavas novada *Skalu pinumiem* piedāvā grozu uztaisīt pašiem: „Kuldīgā esam bijuši pirms daudziem gadiem. Atmosfēra šodien superīga! Pieprasījums ir mazāks, taču grozi patīk visiem.” Roberts Biezenis no Ventspils novada Popes pagasta izlēmis to pamēģināt: „Ir diezgan grūti grozu uztaisīt – neko tādu darījis nebiju. Ņemšu līdzi uz mājām, varbūt salasīšu ābolus, ogas.”

Amandas Gustovskas teksts un foto